

Reiselivsmilliarden

Kartlegging av offentlige midler til reiselivsnæringen i Norge

Utført på oppdrag fra Nærings- og handelsdepartementet

Oxford Research

Juni 2009

Oxford Research er et skandinavisk konsulentselskap som dokumenterer og utvikler kunnskap i analyser, evalueringer og utredninger slik at politiske og strategiske aktører kan få et bedre grunnlag for sine beslutninger. Oxford Research ble etablert i 1995 i København og har selskaper også i Norge og Sverige, samt kontor i Brussels.

Se www.oxford.no for mer informasjon om selskapet.

Tittel:	Reiselivsmilliarden
Undertittel:	Kartlegging av offentlige midler til reiselivsnæringen i Norge
Oppdragsgiver:	Nærings- og handelsdepartementet
Prosjektperiode:	November 2008 - juni 2009
Prosjektleder:	Harald Furre
Forfatter(e):	Harald Furre, André Flatnes, Bjørn Brastad
Kort sammendrag:	Hovedformålet med kartleggingen er å få en oversikt hvor mye offentlige midler som brukes til reiselivsnæringen i Norge. Oxford Research har utarbeidet en presis definisjon av begrepet "reiseliv", og på bakgrunn av denne hentet inn data fra kommuner, fylkesmenn, fylkeskommuner og statlige aktører. Bevilgningene til reiseliv er kartlagt med data om aktør, virkemiddel/budsjettpost, årstall (2004-07), formål (seks definerte formål, samt administrative kostnader), geografi (fordeling på fylke/kommune der dette er relevant) og type næring (fordeling på næringskoder der dette er relevant).

Kartleggingen viser at offentlige aktører bevilget 1,085 milliarder kroner til reiselivsnæringen i 2007, hvilket er en økning på 56 % i forhold til 2004. Av dette beløpet sto statlige aktører for 523,8 millioner kroner. Den klart tyngste av de statlige aktørene var Innovasjon Norge med 395,0 millioner kroner. Kommunene bevilget 321,5 millioner kroner til reiseliv, mens fylkeskommunene og fylkesmennene bevilget henholdsvis 218,5 millioner kroner og 21,4 millioner kroner. Av de 754,6 millioner kroner som lar seg fordele på fylker, ble mest offentlige midler til reiseliv benyttet i Nordland (94,5 millioner kroner). Mest midler ble bevilget til "Profileringsprosjekt av Norge eller regionen som reisemål" (317,8 millioner kroner). De totale administrative kostnadene knyttet til bevilgningene til reiseliv var 117,3 millioner kroner.

Forord

Regjeringen la i desember 2007 frem en nasjonal strategi for reiselivsnæringen. Som en del av arbeidet med oppfølgingen av denne ønsket Nærings- og handelsdepartementet (NHD) å få en oversikt over hvor store beløp som bevilges over offentlige budsjetter til profilering av Norge som reisemål og utvikling av ulike deler av reiselivsnæringen.

Offentlige midler til reiselivsnæringen i Norge er kartlagt av Oxford Research. Oxford Research har omfattende erfaring med evalueringer, kartlegginger og analyser innen temaer som forskning og utvikling, innovasjon, regionalutvikling, globalisering og kompetanseutvikling. Denne kartleggingen ble gjennomført i perioden 1. november 2008 til 1. juli 2009.

Vår tilnærming har vært å utarbeide en presis definisjon av begrepet reiseliv og gjennom en omfattende forstudie klargjøre hvilke offentlige aktører som bevilger midler til reiselivsnæringen. Data er innhentet fra kommunene, fylkeskommunene, fylkesmennene og relevante statlige aktører.

Arbeidet med evalueringen har vært utført av administrerende direktør Harald Furre, analytiker André Flatnes og senioranalytiker Bjørn Brastad. Koordinator Hilda Borthen har vært ansvarlig for utarbeidelsen av databasen. Underveis i prosjektet har vi hatt dialog med prosjektansvarlig i NHD, Kirsti Aulstad Sogn. Vi vil takke henne for et godt samarbeid. Vi vil også takke referansegruppen for konstruktive innspill til kartleggingen.

I tillegg vil vi takke alle som har bidratt med data til kartleggingen. Til sammen er det et stort antall personer som har bidratt til det solide datamaterialet som utredningen bygger på.

Kristiansand, juni 2009

Harald Furre

Oxford Research AS

Innhold

Kapittel 1. Sammendrag	5
Kapittel 2. Metodebeskrivelse	7
2.1 Innledning.....	7
2.2 Fase 1: Forstudie.....	8
2.3 Fase 2: Informasjonsinnsamling.....	14
2.4 Fase 3: Analyse og rapportskrivning.....	22
Kapittel 3. Tallenes tale	26
3.1 Fordelinger av totale midler.....	26
3.2 Fordelinger på statlige aktører.....	28
3.3 Nærmere om de regionale aktørene.....	34
3.4 Fordelinger på geografi.....	34
3.5 Fordelinger på formål.....	36
3.6 Fordeling på næringskoder.....	40
3.7 Pengeflytkart	41
Kapittel 4. Midler til reiseliv i perspektiv	43
4.1 Bevilgninger til reiseliv i forhold til sysselsetting og verdiskaping	43
4.2 Offentlige midler til reiseliv – en sluttcommentar.....	45
Kapittel 5. Tabeller	47

Kapittel 1. Sammendrag

Regjeringen la i desember 2007 frem en nasjonal strategi for reiselivsnæringen, ”*Verdifulle opplevelser*”. Som en del av arbeidet med oppfølgingen av denne ønsket Nærings- og handelsdepartementet (NHD) å få en oversikt over hvor store beløp som bevilges over offentlige budsjetter til profilering av Norge som reisemål og utvikling av ulike deler av reiselivsnæringen.

Hovedformålet med kartleggingen er å få en oversikt hvor mye offentlige midler som brukes til reiselivsnæringen i Norge.

Kartleggingen er gjennomført av Oxford Research i perioden 1. november 2008 til 1. juli 2009. Vår tilnærming har vært å utarbeide en presis definisjon av begrepet reiseliv og gjennom en omfattende forstudie klargjøre hvilke offentlige aktører som bevilger midler til reiselivsnæringen. En stor mengde data er innhentet fra kommunene, fylkeskommunene, fylkesmennene og relevante statlige aktører. Denne rapporten inneholder en omfattende beskrivelse av hvordan kartleggingen er gjennomført.

Midlene som er kartlagt er registrert med data om følgende variabler:

- Offentlig aktør som har bevilget midlene
- Virkemiddel/budsjettpost
- Årstall (2004-2007)
- Formål – seks formål, i tillegg til administrative kostnader
- Geografi – fordeling på kommune/fylke der dette er relevant
- Type næringer – fordeling på næringskoder der dette er relevant

Kartleggingen viser at offentlige aktører bevilget 1,085 milliarder kroner til reiselivsnæringen i 2007, hvilket er en økning på 56 % i forhold til 2004. Av dette beløpet sto statlige aktører for 523,8 millioner kroner. Den klart tyngste av de statlige aktørene var Innovasjon Norge med 395,0 millioner kroner, fulgt av Statens vegvesen med 100,0 millioner kroner. I 2007 bevilget kommunene 321,5 millioner kroner til reiseliv, mens fylkeskommunene og fylkesmennene bevilget henholdsvis 218,5 millioner kroner og 21,4 millioner kroner.

Av de 754,6 millioner kroner som lar seg fordele på fylker, ble mest offentlige midler til reiseliv benyttet i Nordland (94,5 millioner kroner), fulgt av Hordaland (79,1 millioner kroner), Troms (67,2 millioner kroner) og Finnmark (63,4 millioner kroner).

De kartlagte midlene ble fordelt på seks definerte formål. I 2007 ble mest midler bevilget til ”Profilering av Norge eller regionen som reisemål”, med 317,8 millioner kroner, foran ”Bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv” (241,9 millioner kroner). Den laveste andelen midler ble bevilget til ”Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv”, med 26,7 millioner kroner. De totale administrative kostnadene knyttet til bevilgningene til reiseliv var 117,3 millioner kroner.

I perioden fra 2004 til 2007 varierte andelen sysselsatte innen reiselivsnæringene mellom 6,3 og 6,7 % av totalt antall sysselsatte og reiselivets andel av BNP varierte mellom 3,2 og 3,4 %. Sammenligner en den andelen av midlene som benyttes til

reiseliv med reiselivets andel av sysselsettingen og verdiskapingen i norsk økonomi, får reiselivet mer midler enn en ren næringsnøytral fordeling skulle tilsi for alle aktørene utenom Skattefunn. Sett i forhold til reiselivets andel av den nasjonale økonomien, prioriteres bevilgninger til denne sektoren høyt. Det er da også i tråd med de politiske intensjoner.

Kapittel 2. Metodebeskrivelse

Dette kapittelet beskriver den praktiske metoden for prosjektet.

2.1 Innledning

Prosjektet er gjennomført av Oxford Research på oppdrag fra Nærings- og handelsdepartementet (NHD) i perioden 1. november 2008 til 1. juli 2009.

2.1.1 Prosjektets tre faser

Prosjektet er utført i tre distinkte faser:

- 1) Forstudie (1. november 2008 – 20. mars 2009)
- 2) Informasjonsinnsamling (20. mars 2009 – 15. mai 2009)
- 3) Analyse og rapportskrivning, og utarbeidelse av pengeflytskjema (15. mai 2009 – 1. juli 2009)

2.1.2 Prosjektteamet

Prosjektteamet ble ledet av administrerende direktør Harald Furre. I tillegg har analytiker André Flatnes, senioranalytiker Bjørn Brastad og koordinator Hilda Borthen arbeidet med prosjektet.

Fra NHDs side ble prosjektet ledet av seniorrådgiver Kirsti Aulstad Sogn. I tillegg har fungerende avdelingsdirektør Einar N. Ruud, førstekonsulent Johannes Devik Brekke og rådgiver Hege Uglebakken vært involvert i prosjektet.

2.1.3 Kontakt mellom NHD og Oxford Research

Oppstartsmøte ble avholdt 4. november. I tillegg ble et uformelt oppdateringsmøte gjennomført 4. desember. Oxford Research har ellers oppdatert NHD om utviklingen i prosjektet gjennom referansegruppemøtene. Det har vært kontakt mellom partene per telefon og e-post, men behovet for dette har vært begrenset.

NHD utarbeidet et introduksjonsbrev (november) som Oxford Research har kunnet benytte i kontakten med potensielle informanter. Brevet ble sendt til relevante departementer og underliggende etater og til fylkeskommunene, og inneholdt prosjektbeskrivelse og oppfordring om å bistå prosjektteamet med data.

NHD bisto (november/desember) prosjektteamet med en liste over kontaktpersoner i ni departementer. Alle disse ble kontaktet og alle responderte på henvendelsen.

NHD utarbeidet (mai) et brev som ble sendt til samtlige kommuner som til da ikke hadde respondert på spørreskjemaet.

2.1.4 Referansegruppe

Oppdragsgiver nedsatte en referansegruppe for prosjektet. Referansegruppen hadde følgende sammensetning:

- Sigrun Rødset, Landbruks- og matdepartementet
- Trond Høyde, Finansdepartementet
- Audun Pettersen, Innovasjon Norge
- Ole Henrik Ystehede, NHO Reiseliv
- Sigrid Helland, Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon (HSH)
- Per Morten Vigtel, Forum for reiseliv
- Torunn Hovde Kaasa, KS

I tillegg deltok representanter for NHD og Oxford Research på referansegruppemøtene.

Det ble avholdt tre møter i referansegruppen (26. januar, 17. mars og 9. juni). Dagsorden for møtene ble satt av NHD og Oxford Research, og Oxford Research utarbeidet et notat i forbindelse med hvert referansegruppemøte. NHD utarbeidet referat fra hvert møte.

2.2 Fase 1: Forstudie

I forstudien, som varte fra 1. november til 20. mars, ble definisjon av begrepet reiseliv forbedret og spisset parallelt med at aktuelle aktører for kartleggingen ble identifisert.

2.2.1 Hensikten med forstudien

Hensikten med forstudien var å:

- 1) Utarbeide en mest mulig presis definisjon av reiseliv
- 2) Identifisere aktører som inngår i kartleggingen
- 3) Identifisere aktørenes budsjettposter, prosjekter, tilskuddsordninger etc. som inngår i kartleggingen
- 4) Innhente kunnskap om hvordan data kan hentes inn og sikre at databasen og malen for innhenting av data var hensiktsmessig utformet
- 5) Mobilisere aktuelle aktører slik at disse var forberedt på å eksportere data

2.2.2 Fremgangsmåte i forstudien

To metodiske grep ble benyttet i forstudien; intervjuer og skriftlige bestillinger til antatt aktuelle aktører.

Totalt ti intervjuer ble gjennomført i november-desember med aktuelle aktører både på kommunalt, regionalt og statlig nivå. Aktørene som ble intervjuet var to kommuner, ett interkommunalt selskap, én fylkeskommune, to avdelinger hos en fylkes-

mann, én interesseorganisasjon, to departementer og én virkemiddelaktør. Disse intervjuene ga oss tilstrekkelig informasjon om det kommunale og regionale (inkl. Fylkesmannen) nivå.

Når det gjelder det statlige nivå ble det utarbeidet en presis, skriftlig bestilling som ble sendt til de ni aktuelle departementene og åtte aktuelle underliggende etater. Følgende e-post ble 9. desember sendt departementene, og en tilsvarende e-post ble sendt underliggende etater:

Utredning om bruk av offentlige midler til reiselivsnæringen i Norge

Mottakerne av denne e-posten er satt opp som kontaktpersoner for sitt departement i forhold til prosjektet "Utredning om bruk av offentlige midler til reiselivsnæringen i Norge". Hovedformålet med utredningen er å få en oversikt over hvor mye offentlige midler som brukes på reiselivsnæringen i Norge. Prosjekteier er NHD. Oxford Research er engasjert av NHD for å gjennomføre kartleggingen. Vi begynte arbeidet i november og skal levere sluttrapport 1. juli 2009.

Hva skal kartlegges?

Alle midler bevilget over offentlige budsjetter til reiseliv skal kartlegges. Dette innebærer at "reiseliv" må defineres. Defineringen er en pågående prosess som tar utgangspunkt i de seks formålene listet opp under, samt vurderingen til aktørene som kartlegges, prosjektteamet og prosjektets referansegruppe.

Vi ønsker totaltall for hvert departement, samt andel til reiseliv i forhold til totalt budsjett. Midlene skal så fordeles etter formål, årstall, geografi og distriktsmidler/nasjonale midler.

- Midlene skal fordeles på seks ulike formål:

- 1) Midler til profilering av Norge som reisemål
- 2) Midler til turistinformasjon
- 3) Midler til bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv (herunder for eksempel støtte til enkeltbedrifter, Arena-programmet, BIT Reiseliv, etc.)
- 4) Midler til destinasjonsutvikling
- 5) Midler til forskningsprosjekter innen reiseliv
- 6) Midler til prosjekter i andre sektorer enn reiseliv, men der en del av formålet er å utvikle reiselivsnæringen, som landbruksbasert reiseliv, fisketurisme og samferdsel (for eksempel nasjonale turistveger, turisttog, etc.)

- Det skal innhentes tall for årene 2004-07.

- Midlene skal, så langt det er mulig, brytes ned på kommunenivå.

- Det skal angis hva som er nasjonale midler og hva som er distriktsmidler

Administrative kostnader knyttet til forvaltning/bevilgning av midler til reiseliv skal også kartlegges.

Forstudie

I denne første fasen av prosjektet gjennomfører vi en forstudie der målsettingene er å

- a) Avgrense hvilke aktører som inngår
- b) Definere aktuelle budsjettposter
- c) Definere reiseliv

Vi innhenter ikke tall i denne fasen. Det vil utarbeides en mal som skal benyttes ved innhenting av tallmateriale.

Bestilling

I den nåværende, innledende fase av kartleggingen ønsker vi:

a) Å få en oversikt over midler som kanaliseres gjennom de ulike aktørene til reiselivsformål (dette kan kreve en diskusjon om definisjoner).

Dette skal være en avgrensning av budsjettposter, prosjekter, tilskuddsordninger etc. som er aktuelle for kartlegging. Noen bevilgninger vil åpenbart være innenfor kartleggingsområdet, mens andre kan være i grenseland. Det vil være nyttig for oss å diskutere de tilfellene dere er usikre på om skal inngå; på den måten vil vi komme nærmere en definisjon av reiseliv. Prinsipielle og særlig vanskelige avgjørelser kan vi ta med til referansegruppen.

b) Skissering av et pengeflytkart.

Vi skal utarbeide et pengeflytkart for aktuelle midler fra kilde til sluttbruker. Bruken av midler kartlegges på laveste nivå, det vil si at midler som går fra departementet til underliggende etat kartlegges gjennom den underliggende etaten (IN, Forskningsrådet, SIVA, direktorater etc.). Vi ber derfor om at dere oppgir underliggende etater som dere forventer bevilger midler til reiseliv.

Levering

Vi ber om at levering foretas innen 16. januar. Vi skal gjennomføre et referansegruppemøte medio januar, og håper å ha en del informasjon på plass innen den tid. Navn på underliggende etater aktuelle for kartleggingen ber vi imidlertid om å få snarest (denne uken om mulig), slik at en tilsvarende prosess kan påbegynnes med dem.

Kontakt mellom aktører som kartlegges og prosjektteam

Prosjektteamet hadde møte med to departementer (LMD og NHD) forrige uke. Vi lærte at vår bestilling er såpass ukomplisert (i hvert fall ift data fra disse departementene) at personlige møter ikke er påkrevd. Vi prøver derfor i stedet å gi en presis, skriftlig bestilling. I tillegg er vi selvsagt tilgjengelige per telefon for diskusjon og avklaringer.

Takk for hjelpen så langt!

Samtlige mottakere responderte på bestillingen.

2.2.3 Avgrensning av aktører

Samtlige kommuner og fylkeskommuner inngår i kartleggingen, mens det ble klart at det for fylkesmennenes del kun var landbruksavdelingen som var aktuell for kartlegging. Fylkesmannens avdeling for miljø ble konsultert og avgrenset med bakgrunn i at det ikke fantes aktuelle budsjettposter å kartlegge under denne avdelingen.

For de statlige aktørene ble det klart at følgende var aktuelle for kartlegging:

- Nærings- og handelsdepartementet
- Landbruks- og matdepartementet
- Miljøverndepartementet
- Direktoratet for naturforvaltning
- SIVA
- Norges forskningsråd
- Statens vegvesen
- Statens landbruksforvaltning
- Innovasjon Norge

Følgende aktører ble konsultert og avgrenset ut:

- Utenriksdepartementet
En del midler bevilges til generell Norgesprofilering og omdømmebygging, som indirekte bidrar til reiseliv. Det har vært noen prosjekter direkte til reiseliv det enkelte av utenriksstasjonene (gjerne i samarbeid med IN), men det finnes ikke noe kurant registrering av dette, slik at disse tallene ikke kan fremskaffes. Det er heller ikke mulig å gi noe estimat.
- Fiskeri- og kystdepartementet
- Kunnskapsdepartementet
- Kultur- og kirkedepartementet
- Norsk Designråd
- Norsk Form
Programmene Landkjenne (alle kostnader ble dekket direkte av samarbeidskommunene) og Norge Langs veien (avsluttet før 2004) ble vurdert og avgrenset.
- Riksantikvaren
Budsjettpostene Verdiskapingsprogrammet på kulturminneområdet, Vern og sikring av freda og verneverdige kulturminne og kulturmiljø og Tilskudd fra Norsk kulturminnefond ble vurdert å falle utenfor definisjonen av reiseliv.

Følgende aktører bevilger ikke midler til reiseliv direkte, men inkluderes i pengeflyt-skjemaet ettersom de bevilger aktuelle midler via aktører som kartlegges:

- Samferdselsdepartementet
- Kommunal- og regionaldepartementet

2.2.4 Definisjon av begrepet reiseliv

Det ble benyttet to ulike definisjoner av reiseliv i forbindelse med utredningen, en tekstdefinisjon og en definisjon basert på næringskoder.

Prosjektteamet forventet at bestillingene til de statlige aktørene ville avstedkomme diskusjoner om definisjon av begrepet reiseliv, og at man på den måten kunne presisere definisjonen. De seks formålene formulert av NHD ga imidlertid en god avgrensning av begrepet, slik at aktørene i liten grad var i tvil om hvilke midler som skulle kartlegges.

Den endelige definisjonen baserte seg på de definisjonene som ble gitt i konkurransegrunnlaget. Den vesentlige endringen foretatt av prosjektteamet er presiseringen av at midlene må være bevilget med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv. På det andre referansegruppemøte ble det i tillegg enighet om å presisere formål 1 til ”Profilering av Norge eller regionen som reisemål” og formål 5 til ”Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv” (teksten med understrekning ble tilført).

Tekstdefinisjonen som ble benyttet så således slik ut:

***Offentlige midler til reiseliv:** Offentlige midler til reiseliv er midler bevilget over et offentlig budsjett med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv, gjennom bevilgning av midler til*

- 1) *Profilering av Norge eller regionen som reisemål*
- 2) *Turistinformasjon*
- 3) *Bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv*
- 4) *Destinasjonsutvikling*
- 5) *Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv*
- 6) *Prosjekter i andre sektorer enn reiseliv, men der en del av formålet er å utvikle reiselivsnæringen*

Ettersom midlene må være bevilget med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv, skal midler til andre formål som har betydning for reiselivsnæringen ikke omfattes av utredningen. Dermed ekskluderes for eksempel midler til kulturminner, nasjonalparker, verdensarvområder, matsektoren, marin sektor, kultursektoren, utdanning, generell infrastruktur, etc. fra kartleggingen.

Reiselivsnæringen: *Bransjer der salget til reisende utgjør en betydelig andel av produksjonen. Transport-, overmattings-, serverings- og formidlingsbedrifter samt aktører som tilbyr ulike former for attraksjoner og aktiviteter er alle deler av reiselivsnæringen.*

Offentlige midler: *Midler brukt av offentlige aktører og midler som er bevilget fra offentlige til private aktører. Dette innebærer at både midler som brukes i offentlig sektor og i privat sektor skal inkluderes, så lenge midlene opprinnelig stammer fra det offentlige.*

Midler fra Innovasjon Norge (IN) og midler gjennom SkatteFUNN-ordningen (Forskningsrådet) avgrenses ved hjelp av NACE-koder. IN hadde allerede gjort en jobb med å definere hvilke NACE-koder som utgjør reiseliv.

På første referansegruppemøte fikk Oxford i oppgave å undersøke eventuelle forskjeller i gruppen av næringskoder som benyttes av henholdsvis Innovasjon Norge og SSB.

Fra SSB fikk vi opplyst at de i nasjonalregnskapet og satellittregnskapet bruker en bredere definisjon enn den IN opererer med. SSB opplyste også at de bruker ulike definisjoner i ulike sammenhenger. For eksempel vil en konkret satsing hos SSB rettet mot reiseliv medføre at man utarbeider en smalere definisjon som er hensiktsmessig for det konkrete kartleggingsprosjektet.

Etter at utvalg av NACE-koder ble diskutert i referansegruppen ble det avgjort at Innovasjon Norges definisjon skulle benyttes i kartleggingen. Tabellen under beskriver hvilke NACE-koder som inngår i definisjonen.

<i>Gruppe</i>	<i>Nace Navn</i>
Overnatting	55000 Hotell og restaurantvirksomhet
	55100 Hotellvirksomhet
	55110 Drift av hotell, pensj. og motell med restaurant
	55120 Drift av hotell, pensj. og motell uten restaurant
	55200 Annen overnatting
	55210 Drift av vandrerhjem og turisthytter
	55220 Drift av campingplass
	55230 Overnatting ellers
Servering	55300 Restaurantvirksomhet
	55301 Drift av restaurant og kafe
	55302 Drift av gatekjøkken, salatbar og pølsebod
	55400 Drift av bar
	55401 Drift av pub
Transport	60230 Landtransport av passasjerer ellers
	61104 Innenlandske kystruter
	61105 Innenlandske bilferjer
	62100 Ruteflyging
Formidling	63300 Reisebyrå, turistkont, og reisearr virksomhet
	63301 Reisebyråvirksomhet
	63302 Turistkontorvirksomhet
	63303 Reisearrangørvirksomhet
Attraksjon	92330 Drift av fornøyelseetablissemeter
	92520 Drift av museer og vern av hist. steder og bygning
	92530 Drift av botaniske og zoologiske hager og naturres
	92720 Fritidsvirksomhet ellers

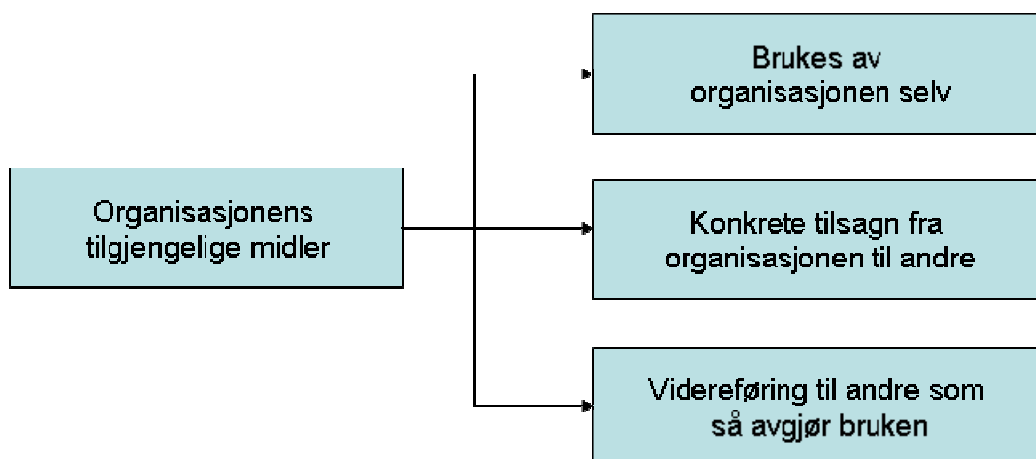
2.2.5 Hva måles ikke?

Reiseliv er en næring som griper inn i andre næringer og i offentlig virksomhet på ulik måte, og gir ringvirkninger ut over de rene reiselivsbedrifter. Reiseliv fordrer også tilrettelegging av et offentlig servicetilbud og infrastruktur. Mange veier, vann og kloakk, avløpsanlegg, kulturinstitusjoner etc. bekostes av det offentlige blant annet for å tilrettelegge for reiseliv. Slike kostnader faller imidlertid utenfor denne kartleggingen.

2.2.6 Strategi for å unngå dobbelttelling

Kartleggingen omfatter offentlige midler, som er midler brukt av offentlige aktører og midler som er bevilget fra offentlige til private aktører. I praksis innebærer dette at det er hvor vidt pengene stammer fra det offentlige som er avgjørende for om de skal inkluderes, ikke hvor de blir brukt. Midlene kan brukes på følgende måter:

Figur 1: Hvordan organisasjonens midler kan disponeres

Uavhengig av hvilken offentlig kilde midlene kommer fra kan de i prinsippet anvendes på tre ulike måter:

- De kan brukes direkte av organisasjonen selv
- De kan bevilges til andre gjennom konkrete tilsagn
- De kan videreføres til andre organisasjoner som så bestemmer hvordan midlene skal brukes

For å unngå dobbelttelling ble det i kartleggingen ikke registrert midler som ble bevilget fra én offentlig aktør til en annen. Midlene ble kartlagt gjennom den siste offentlige institusjonen som forvaltet dem.

2.3 Fase 2: Informasjonsinnsamling

I informasjonsinnsamlingsfasen, som varte fra 20. mars til 15. mai, ble data samlet inn fra aktørene som var definert som aktuelle for kartleggingen.

Data ble samlet inn på ulike måter fra ulike aktørtyper; kommuner og fylkesmenn mottok spørreskjemaer og responderte på en web-survey, sentrale aktører fylte ut en tom mal, mens fylkeskommunene mottok en delvis utfylt mal.

2.3.1 Kommunene

Totalt ble surveyen til kommunene sendt til 431 kommuner (inkludert Longyearbyen). Datainnsamlingen skjedde i perioden 1. april til 15. mai. Totalt responderte 173 kommuner, hvilket gir en svarprosent på 40 %.

Etter to purringer var svarprosenten 30 %. Prosjektteamet henvendte seg da til NHD for bistand til å få opp svarprosenten. NHD bistod med en e-post til samtlige kommuner som per da ikke hadde respondert. I e-posten ble kommunene anmodet om å respondere.

Før utsendelsen av spørreskjemaet ble det gjennomført en kvalitetssikring av skjemaet for å sikre at kommunene forsto spørsmålene likt og at det ikke inneholdt uklartheter. Ni kommuner fikk tilsendt skjemaet for denne kvalitetssikringen.

Vi valgte å også spørre om årene 2004-06 i spørreskjemaet, i stedet for å spørre kun et fåtall kommuner om disse dataene og så estimere tallene for de resterende kommunene. Svarene i testkjøringen indikerte at det ikke var problematisk for respondentene å oppgi disse tallene. Spørsmålene om disse årene ble med hensikt plassert sist i skjemaet, slik at man ikke mistet eventuelle respondenter som fant disse spørsmålene vanskelige å besvare.

Fordelingen på formål ble imidlertid kun bedt oppgitt for 2007, mens vi stipulerte at fordelingen er lik for de øvrige årene.

Tilbakemeldingene fra test-respondentene varierte, fra ”en av de mest brukervennlige undersøkelser jeg har deltatt i” til problematisering rundt definisjoner og avgrensinger. Skjemaet ble korrigert i henhold til tilbakemeldingene. Følgende presiseringer og merknader ble tatt inn i e-posten eller skjemaet:

- Presisering av at det kun er midler over kommunens budsjett (ikke midler fra andre kilder benyttet i kommunen) som skal inngå
- Merknad om at midler kanalisert fra kommunen gjennom destinasjonsselskaper skal inngå
- Merknad om at dersom det er vanskelig å gi konkrete tall kan et estimat oppgis

Følgende e-post og spørreskjema ble så sendt til samtlige kommuner:

E-post

Utredning om bruk av offentlige midler til reiselivsnæringen i Norge

Nærings- og handelsdepartementet (NHD) har iverksatt prosjektet ”Utredning om bruk av offentlige midler til reiselivsnæringen i Norge”. Som en del av arbeidet med å følge opp regjeringens nasjonale strategi for reiselivsnæringen, ønsker NHD å få en oversikt over hvor mye offentlige midler som brukes på reiselivsnæringen i Norge. Utredningen omfatter kommuner, fylkeskommuner, Fylkesmenn, departementer og underliggende etater. Oxford Research AS er engasjert av NHD for å gjennomføre kartleggingen.

Vedlagte spørreskjema sendes ut til samtlige kommuner i Norge. Tallene som oppgis skal også inkludere midler fra kommunen kanalisert gjennom interkommunale selskaper og destinasjonsselskaper.

Dersom du klikker på linken under, vil du komme til den elektroniske spørreundersøkelsen. Dersom dette ikke fungerer, må du kopiere linken og lime den i adressefeltet i nettleseren din. Vennligst følg instruksene på siden.

[lenke]

Eventuelle spørsmål kan rettes til Oxford Research per e-post afl@oxford.no eller telefon 98 28 18 92.

Vi ber deg respondere innen xxx. På forhånd takk for hjelpen!

Med vennlig hilsen

Harald Furre

Adm.dir

Oxford Research AS

Spørreskjema

Hvor mye offentlige midler går til reiselivsnæringen i Norge?

Offentlige midler til reiseliv er midler bevilget over et offentlig budsjett med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv. For at midlene skal være aktuelle å inkludere i kartleggingen, må de altså være bevilget med eksplisitt formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv. Tallene som oppgis skal også inkludere midler fra kommunen kanalisert gjennom interkommunale selskaper og destinasjonsselskaper.

Det er kun midlene til reiseliv som bevilges over kommunens budsjett(er) som skal rapporteres av dere. Midlene som bevilges fra fylkeskommunene, fylkesmennene, departementene, virkemiddelapparatet etc. kartlegges gjennom de respektive aktørene.

Offentlige midler til reiseliv: Offentlige midler til reiseliv er midler bevilget over et offentlig budsjett med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv, gjennom bevilgning av midler til

- 1) Profilering av Norge eller regionen som reisemål
- 2) Turistinformasjon
- 3) Bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv
- 4) Destinasjonsutvikling
- 5) Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv
- 6) Prosjekter i andre sektorer enn reiseliv, men der en del av formålet er å utvikle reiselivsnæringen

Ettersom midlene må være bevilget med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv, skal midler til andre formål som har betydning for reiselivsnæringen ikke omfattes av utredningen. Dermed ekskluderes for eksempel midler til kulturminner, nasjonalparker, verdensarvområder, matsektoren, marin sektor, kultursektoren, utdanning, generell infrastruktur, etc. fra kartleggingen.

NB! Dersom det er vanskelig å gi eksakte tall ber vi om at dere oppgir estimater.

Tall for 2007

1. Hvor stort beløp ble bevilget over kommunens budsjett til næringsutvikling i 2007?
_____ kroner

2. Hvor stort beløp ble bevilget over kommunens budsjett med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv i 2007? _____ kroner

3. Vennligst fordel midlene bevilget til reiseliv i 2007 på følgende formål:

- a) Profilering av Norge eller regionen som reisemål _____ kroner
- b) Turistinformasjon _____ kroner
- c) Bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv _____ kroner
- d) Destinasjonsutvikling _____ kroner
- e) Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv _____ kroner
- f) Prosjekter i andre sektorer enn reiseliv, men der en del av formålet er å utvikle reiselivsnæringen _____ kroner

4. Hvor mange årsverk i den kommunale administrasjonen ble benyttet til næringsutvikling i 2007? _____ årsverk

Bakgrunnsinformasjon

5. Angi kommunenummer for din kommune: _____ (4 siffer)

Tall for 2004-06

6. Hvor stort beløp ble bevilget over kommunens budsjett til næringsutvikling i

2004? _____ kroner

2005? _____ kroner

2006? _____ kroner

7. Hvor stort beløp ble bevilget over kommunens budsjett med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv i

2004? _____ kroner

2005? _____ kroner

2006? _____ kroner

8. Hvor mange årsverk i den kommunale administrasjonen ble benyttet til næringsutvikling i

2004? _____ årsverk

2005? _____ årsverk

2006? _____ årsverk

9. Ytterligere kommentarer:

Spørreskjemaet ble sendt ut elektronisk, med Eresearch Institute som vår underleverandør. Skjemaet ble sendt til kommunens generelle e-postadresse, hvilket forstudien tilsa ville føre e-posten frem til riktig vedkommende. E-postadressene ble bestilt fra Kommuneforlaget.

2.3.2 Fylkesmennene

Totalt ble surveyen til fylkesmennene sendt til 18 fylkesmannsembeter (Oslo og Akershus er ett embete). Datainnsamlingen skjedde i perioden 1. april til 15. mai. Totalt responderte 18 fylkesmenn, hvilket gir en svarprosent på 100 %.

I forstudien ble det klarlagt at fylkesmennene ikke har et felles rapporteringssystem og at dataene således måtte innhentes manuelt. Det ble også klarlagt at det kun var fylkesvise BU-midler som var aktuelle for kartlegging og at disse i liten grad kan fordeles på kommunenivå, slik at spørreskjemaet ikke inneholdt spørsmål om dette. Begrensningen til BU-midler og fravær av innhenting av data på kommunenivå ble diskutert med og godkjent av NHD.

For øvrig var utarbeidelsen og utsendelsen av skjemaet lik med prosedyren benyttet for kommunene. Følgende e-post og spørreskjema ble sendt til fylkesmennene:

E-post

Att: Landbruksavdelingen

Hvor mye offentlige midler går til reiselivsnæringen i Norge?

Nærings- og handelsdepartementet (NHD) har iverksatt prosjektet "Utredning om bruk av offentlige midler til reiselivsnæringen i Norge". Som en del av arbeidet med å følge opp regje-

ringens nasjonale strategi for reiselivsnæringen, ønsker NHD å få en oversikt over hvor mye offentlige midler som brukes på reiselivsnæringen i Norge. Utredningen omfatter kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn, departementer og underliggende etater. Oxford Research AS er engasjert av NHD for å gjennomføre kartleggingen.

På 2000-tallet har det blitt et stadig sterkere fokus på forholdet mellom landbruk og reiseliv, og hvordan disse næringene kan bidra til å utvikle hverandre gjensidig. I kartleggingen er det derfor viktig å få fram hvilke midler som fylkesmennene har bevilget til reiselivsformål. Vi håper derfor at du vil ta deg tid til å svare på den vedlagte elektroniske spørreundersøkelsen.

For at midlene skal være aktuelle å inkludere i kartleggingen må de være bevilget med eksplisitt formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv. Gjennom en forstudie har vi klarlagt at det for Fylkesmennenes del vil være aktuelt å kartlegge enkelte tilsagn av BU-midler (tilsagn gitt av Innovasjon Norge kartlegges gjennom dem).

Spørreskjemaet

Dersom du klikker på linken under, vil du komme til den elektroniske spørreundersøkelsen. Dersom dette ikke fungerer, må du kopiere linken og lime den i adressefeltet i nettleseren din. Vennligst følg instruksene på siden.

[Linken]

Eventuelle spørsmål kan rettes til Oxford Research per e-post afl@oxford.no eller telefon 98 28 18 92.

Vi ber deg respondere senest xxx. På forhånd takk for hjelpen!

Med vennlig hilsen

Harald Furre

Adm.dir

Oxford Research AS

Spørreskjemaet

Næringsutvikling: Vi legger til grunn en bred definisjon av næringsutvikling, der hele landbruksavdelingens virksomhet inkluderes.

Det er kun BU-midlene forvaltet av Fylkesmannen som skal rapporteres av dere. Midlene som forvaltes av Innovasjon Norge kartlegges gjennom dem. Vi ber om at dere oppgir det samlede beløpet for tilsagnene som har gått til næringsutvikling innen reiseliv, basert på definisjonen under.

Offentlige midler til reiseliv: Offentlige midler til reiseliv er midler bevilget over et offentlig budsjett med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv, gjennom bevilgning av midler til

- 1) Profilering av Norge eller regionen som reisemål
- 2) Turistinformasjon
- 3) Bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv
- 4) Destinasjonsutvikling
- 5) Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv
- 6) Prosjekter i andre sektorer enn reiseliv, men der en del av formålet er å utvikle reiselivsnæringen

Ettersom midlene må være bevilget med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv, skal midler til andre formål som har betydning for reiselivsnæringen ikke omfattes av utredningen. Dermed ekskluderes for eksempel midler til kulturminner, nasjonalparker, verdensarvområder, matsektoren, marin sektor, kultursektoren, utdanning, generell infrastruktur, etc. fra kartleggingen.

Reiselivsnæringen: Bransjer der salget til reisende utgjør en betydelig andel av produksjonen. Transport-, overnattings-, serverings- og formidlingsbedrifter samt aktører som tilbyr ulike former for attraksjoner og aktiviteter er alle deler av reiselivsnæringen.

Offentlige midler: Midler brukt av offentlige aktører og midler som er bevilget fra offentlige til private aktører. Dette innebærer at både midler som brukes i offentlig sektor og i privat sektor skal inkluderes, så lenge midlene opprinnelig stammer fra det offentlige.

NB! Dersom det er vanskelig å gi eksakte tall ber vi om at dere oppgir estimater.

Tall for 2007

1. Hvor stort beløp ble benyttet til næringsutvikling over Fylkesmannens budsjett i 2007? _____ kroner

2. Hvor stort beløp ble bevilget over Fylkesmannens budsjett (kun BU-midler) med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv i 2007? _____ kroner

3. Vennligst fordel midlene bevilget til reiseliv i 2007 på følgende formål:

a) Profilering av Norge eller regionen som reisemål _____ kroner

b) Turistinformasjon _____ kroner

c) Bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv _____ kroner

d) Destinasjonsutvikling _____ kroner

e) Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv _____ kroner

f) Prosjekter i andre sektorer enn reiseliv, men der en del av formålet er å utvikle reiselivsnæringen _____ kroner

4. Hvor mange årsverk i Fylkesmannens administrasjon ble benyttet til næringsutvikling i 2007? _____ årsverk

Bakgrunnsinformasjon

5. Hva er navnet på ditt fylkesmannsembete: _____ (for eksempel Fylkesmannen i Nordland)

Tall for 2004-06

6. Hvor stort beløp ble benyttet til næringsutvikling over Fylkesmannens budsjett i

2004? _____ kroner

2005? _____ kroner

2006? _____ kroner

7. Hvor stort beløp ble bevilget over Fylkesmannens budsjett (kun BU-midler) med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv i

2004? _____ kroner

2005? _____ kroner

2006? _____ kroner

8. Hvor mange årsverk i Fylkesmannens administrasjon ble benyttet til næringsutvikling i

2004? _____ årsverk

2005? _____ årsverk

2006? _____ årsverk

9. Ytterligere kommentarer:

2.3.3 Fylkeskommunene

Fylkeskommunene mottok et bestillingsskjema i Excel-format. Bestillingsskjemaet ble sendt til 18 fylkeskommuner (Oslo ble kartlagt som kommune). Datainnsamlingen skjedde i perioden 1. april til 15. mai. Totalt responderte 18 fylkeskommuner, hvilket gir en svarprosent på 100 %.

For fylkeskommunenes del var det relevant å kartlegge tilsagn av 551.60 midler (regionale utviklingsmidler) og 551.61 midler (næringsrettede midler – kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift) mottatt fra KRD, i tillegg til egne budsjettmidler til reiseliv.

Fylkeskommunene fikk tilsendt en e-post med Excel-dokumentet vedlagt. Excel-dokumentet inneholder et uttrekk fra databasen SPINE, med oversikt over alle tilsagn av 551.60 og 551.61 midler kodet "reiseliv" i de aktuelle årene. For 2006 og 2007 ble imidlertid ikke denne kodingen benyttet, slik at alle tilsagn fra dette året ble oppgitt.

Fylkeskommunene ble bedt om å foredle listen i henhold til definisjonen av reiseliv som benyttes i denne kartleggingen. De ble også bedt om å tilføre eventuelle bevilgninger til reiseliv som ikke var oppført i dokumentet. Bestillingen og Excel-dokumentet ble testet på tre utvalgte fylkeskommuner for hovedutsendelsen.

E-posten til fylkeskommunene så slik ut:

Att: Næringsavdelingen

Hvor mye midler går til reiselivsnæringen i Norge?

Nærings- og handelsdepartementet (NHD) har iverksatt prosjektet "Utredning om bruk av offentlige midler til reiselivsnæringen i Norge". Som en del av arbeidet med å følge opp regjeringens nasjonale strategi for reiselivsnæringen, ønsker NHD å få en oversikt over hvor mye offentlige midler som brukes på reiselivsnæringen i Norge. Utredningen omfatter kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn, departementer og underliggende etater. Oxford Research AS er engasjert av NHD for å gjennomføre kartleggingen.

Fylkeskommunene rapporterer sine bevilgninger i "fylkesrapporten" (Rapp. 13.50). For å lette arbeidet for dere har vi laget et skjema i Excel-format som inneholder alle rapporteringene for det enkelte fylke for perioden 2004 til 2007, som er kartleggingsperioden. For årene 2004 og 2005 var reiseliv en kategori i rapporteringene, og skjemaet inneholder derfor kun reiselivstilsagnene for disse to årene. Excel-dokumentet ligger vedlagt denne e-posten.

Vår bestilling til dere er følgende:

- 1) Vi ber dere om å gå gjennom oppføringene i skjemaet og slette de tilsagnene som ikke er rettet mot reiseliv. Dette gjelder også bevilgningene som ble klassifisert som reiseliv i rapporteringene fra 2004 og 2005, ettersom vi benytter en strengere definisjon av reiseliv enn det enkelte av fylkeskommunene har gjort. Aktuelle definisjoner følger sist i denne e-posten.
- 2) I tillegg ber vi om at dere supplerer skjemaet med eventuelle manglende bevilgninger til reiseliv over fylkeskommunens budsjett. Vi presiserer at det kun er midlene til reiseliv som bevilges over fylkeskommunens budsjett(er) som skal rapporteres av dere. Midlene som bevilges fra kommunene, fylkesmannen, departementene, virkemiddelapparatet etc. kartlegges gjennom de respektive aktørene.

NB! Til hver enkelt bevilgning (både de som er opplistet i skjemaet og de dere tilfører) skal det knyttes ett av seks definerte formål, som beskrevet i definisjonen under.

Offentlige midler til reiseliv er midler bevilget over et offentlig budsjett med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv, gjennom bevilgning av midler til

- 1) Profilering av Norge eller regionen som reisemål
- 2) Turistinformasjon
- 3) Bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv
- 4) Destinasjonsutvikling
- 5) Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv
- 6) Prosjekter i andre sektorer enn reiseliv, men der en del av formålet er å utvikle reiselivsnæringen

Ettersom midlene må være bevilget med direkte formål å bidra til næringsutvikling innen reiseliv, skal midler til andre formål som har betydning for reiselivsnæringen ikke omfattes av utredningen. Dermed ekskluderes for eksempel midler til kulturminner, nasjonalparker, verdensarvområder, matsektoren, marin sektor, kultursektoren, utdanning, generell infrastruktur, etc. fra kartleggingen.

Reiselivsnæringen: Bransjer der salget til reisende utgjør en betydelig andel av produksjonen. Transport-, overnattings-, serverings- og formidlingsbedrifter samt aktører som tilbyr ulike former for attraksjoner og aktiviteter er alle deler av reiselivsnæringen.

Offentlige midler: Midler brukt av offentlige aktører og midler som er bevilget fra offentlige til private aktører. Dette innebærer at både midler som brukes i offentlig sektor og i privat sektor skal inkluderes, så lenge midlene opprinnelig stammer fra det offentlige.

3) I skjemaet ber vi dere også oppgi hvor mange årsverk fylkeskommunen benyttet til næringsutvikling for hvert av årene i kartleggingsperioden, samt hvor stort beløp fylkeskommunen totalt benyttet til næringsutvikling.

Vi ber dere fylle ut skjemaet og sende det tilbake til oss senest xxx.

På forhånd takk for hjelpen!

2.3.4 Sentrale aktører

Departementer og underliggende etater ble bedt om å registrere relevante data i en mal utarbeidet av prosjektteamet. Følgende e-post ble sendt til de sentrale aktørene etter at postene som skulle kartlegges ble klarlagt i forstudien.:

Vi innhenter nå tallmaterialet ifm prosjektet NHD Reiseliv. Midlene skal rapporteres i vedlagte mal. Dere tilfører det antall rader som er påkrevd.

Ta gjerne kontakt om noe er uklart.

Forklaring på kategorier i malen

Kolonne A: Aktør

På hver rad skrives inn navn på forvaltningsorganet (eks. Landbruks- og matdepartementet, Norges Forskningsråd etc.).

Kolonne B: Virkemiddel

På hver rad skrives inn navnet på posten eller lignende som midlene er hentet fra (eks. sentrale BU-midler, SkatteFUNN etc.).

Kolonne C: Årstall

De fire årstallene som inngår i kartleggingen er 2004, 2005, 2006 og 2007.

Kolonne D: Beløp

Før inn beløp for tilsagnet, bevilgningen eller lignende.

Kolonne E: Formål

Angi tall fra 1 til 6, ut fra hva som er formålet med bevilgningen:

- 1) Profilering av Norge eller regionen som reisemål
- 2) Turistinformasjon
- 3) Bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv
- 4) Destinasjonsutvikling
- 5) Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv
- 6) Prosjekter i andre sektorer enn reiseliv, men der en del av formålet er å utvikle reiselivsnæringen

Kolonne F: Kommune/fylke

Angi kommune- eller fylkesnummer knyttet til bevilgningen dersom denne informasjonen er tilgjengelig og mulig å gi.

NB! Husk å oppgi **administrative kostnader** knyttet til de oppgitte bevilgningene samlet sett. Midlene skal oppgis per år. Merk oppføringene med "administrative kostnader" i kolonne B. De administrative kostnadene må nødvendigvis estimeres.

2.3.5 Administrative kostnader

Kostnader ved administrasjon av midler til reiseliv er inkludert i kartleggingen. I spørreskjemaet til kommunene/fylkesmennene spurte vi om antall årsverk til næringsutvikling, og beregnet antall "årsverk til reiseliv" basert på midler til reiseliv som andel av midler til næringsutvikling. Standarder for kostnader knyttet til et årsverk ble benyttet for å fastsette kostnaden.

Fylkeskommunene ble spurt om ressurser til næringsutvikling i sin helhet og reiseliv spesielt.

Statlige aktører ble bedt om å angi administrasjonskostnader i sin tilbakemelding.

2.4 Fase 3: Analyse og rapportskrivning

I analyse- og rapportskrivingsfasen, som varte fra 15. mai til 1. juli, ble datamaterialet korrigert og supplert, dataene ble lagt inn i en database (Access), og aktuelle fordelinger ble hentet ut av databasen.

Datamaterialet som ble innhentet fra kommunene var ufullstendig (40 % responderte) og for et fåtall respondenter ikke konsistent. Prosjektteamet har derfor supplert og i noen grad korrigert datamaterialet.

2.4.1 Estimering av data for kommuner som ikke har respondert

Det var store forskjeller i hvor mye penger som ble brukt i 2007 til reiseliv per innbygger i kommunene i syv ulike størrelsesgrupper. Disse størrelseskategoriene baserer seg på SSBs vanlige inndeling, og er 0-1999, 2000-4999, 5000-9999, 10000-19999, 20000-29999, 30000-49999 og 50000 eller flere innbyggere. Det brukes mest penger i de minste kommunene og minst i de største. Beløpstørrelsen i hver av gruppene framgår av tabellen under:

Tabell1: Gjennomsnittlig beløp per innbygger til reiseliv	
Kommunestørrelse	Kroner per innbygger
0-1 999 innbyggere	409
2 000-4 999 innbyggere	155
5 000-9 999 innbyggere	74
10 000-19 999 innbyggere	28
20 000-29 999 innbyggere	19
30 000-49 999 innbyggere	51
50 000 eller flere innbyggere	21
Kilde: Oxford Research/St. meld. 40 2002-2003, Vedlegg 1, side 134.	

For å komme fram til et mest mulig korrekt estimat for hvor mye penger som ble brukt til reiseliv i 2007 i kommunene som ikke responderte på spørreundersøkelsen, har vi tatt utgangspunkt i det gjennomsnittlige beløpet som ble brukt per innbygger i hver av de syv størrelsesgruppene. Det aktuelle beløpet presentert i tabellen over ble multiplisert med folketallet i kommunen.

For å komme fram til et estimat for kommunene som ikke har respondert på spørreundersøkelsen, har vi tatt utgangspunkt i kommunene som faktisk har svart. For å kunne gjøre dette, må man vite om det er systematiske forskjeller mellom de kommunene som har svart på undersøkelsen og de som ikke har respondert, altså om de som har svart er representative for de som ikke har svart. I testingen av dette har vi tatt utgangspunkt i folketallet i kommunene og de syv ulike størrelseskategorier. Ved hjelp av to ulike statistiske tester undersøkte vi hvor vidt det var forskjeller i andelen kommuner i de ulike kategoriene og gjennomsnittlig folketall innen de syv gruppene. Begge testene viste at det ikke var noen statistisk signifikante forskjeller mellom de som har svart på undersøkelsen og de som ikke har svart. Dette innebærer at de som har svart på undersøkelsen er representative for alle kommuner. Vi kan dermed bruk tallmaterialet for de som har svart som grunnlag for estimere pengebruken i kommunene som ikke har svart på surveyen.

2.4.2 Retningslinjer for korrigerings av datamateriale for kommuner og fylkesmenn

Følgende retningslinjer er benyttet i korrigerings av datamaterialet:

- Forholdet mellom næringsutvikling og reiseliv (spørsmål 1 og 2): Noen kommuner har oppgitt et høyere beløp til reiseliv enn hva de bruker på næringsutvikling totalt. For disse har oppjustert tallet for næringsutvikling til likt beløpet til reiseliv.
- Forholdet mellom reiseliv totalt og summen av fordelingen på formål (spørsmål 2 og 3): Når summen av formålene er mindre enn totalen, har vi kategorisert beløpet som utgjør divergensen som ”ikke fordelbart”.
- Forholdet mellom reiseliv totalt og summen av fordelingen på formål (spørsmål 2 og 3): Der totalen til reiseliv er satt til 0 kroner, men beløpet er ført på de ulike formålene, har vi brukt summen som er oppgitt på de ulike formålene som total til reiseliv.

- Forholdet mellom reiseliv totalt og summen av fordelingen på formål (spørsmål 2 og 3): Der divergensen mellom summen av formålene og totalen til reiseliv er lik summen oppgitt til formål 6, er formål 6 korrigert til 0 kroner.
- Forholdet mellom reiseliv totalt og summen av fordelingen på formål (spørsmål 2 og 3): Der summen av de ulike formålene er større enn totalen, men divergensen ikke er lik summen oppgitt til formål 6) er summen av formålene brukt som total.
- En håndfull kommuner er håndtert skjønsmessig på grunn av åpenbar uriktig rapportering (beløp, årsverk).

2.4.3 Beregning av administrative kostnader

For å beregne administrative kostnader per kommune/fylkesmann/fylkeskommune har vi først multiplisert reiselivsutgiftenes andel av det totale som brukes på næringsutvikling med oppgitt antall årsverk til næringsutvikling. Dette gir oss årsverk brukt til reiselivsforvaltning. Dette tallet er så multiplisert med en lønssats.

For kommunene er denne lønssatsen er satt lik et vektet gjennomsnitt for dem som har universitets- og høyskoleutdanning og for fylkesmennene/fylkeskommunene lønssatsen for universitetsutdannede. Tallgrunnlaget baserer seg på SSBs lønnsstatistikk for kommuner og fylkeskommuner i 2007 (<http://www.ssb.no/emner/06/05/lonnkomm/tab-2009-03-26-01.html>), samt 2004, 2005 og 2006.

Tabell 2: Lønssatser brukt for å estimere administrative kostnader	
Kategori	Lønn i kroner
Kommune 2004	337 712
Kommune 2005	346 120
Kommune 2006	364 131
Kommune 2007	382 889
Fylkeskommune og fylkesmann 2004	392 112
Fylkeskommune og fylkesmann 2005	402 888
Fylkeskommune og fylkesmann 2006	424 824
Fylkeskommune og fylkesmann 2007	449 592

Kilde: Oxford Research

For årene 2004, 2005 og 2006 er det en del kommuner som ikke har oppgitt hvor mye de har brukt til næringsutvikling og til reiseliv. For disse kommunene har vi estimert tallene. Estimater tar utgangspunkt i hvor stor andel som de kommunene som faktisk har oppgitt tall i hele perioden har brukt på næringsutvikling og reiseliv i 2007 sett i forhold til beløpene for 2004, 2005 og 2006. Disse andelene er så brukt til å estimere beløpene for de som ikke har oppgitt data. Rent konkret betyr dette at tallene fra 2007 er multiplisert med de beregnede andelene.

De sentrale aktørene har oppgitt administrative kostnader i absolutte tall.

2.4.4 Korrigering av NACE-koder

Det ble i referansegruppen påpekt at definisjonen av NACE-koder var noe bredere enn tekstdefinisjonen, og i analysefasen ble det korrigert for dette faktum. Av de NACE-kodene som det var knyttet midler til var det to som ble vurdert som utenfor tekstdefinisjonen. Dette var Drift av museer (92521) og Vern av historiske steder og bygninger (92522). I kartleggingsperioden ble det i gjennomsnitt bevilget ca. 2,5 millioner kroner til disse to NACE-kodene samlet. Disse midlene ble tatt ut av kartleggingen.

NACE-koder ble kartlagt for Innovasjon Norges midler med unntak av for midlene til profilering av Norge. Vi bestilte også NACE-koder for SkatteFUNN-ordningen, men lyktes ikke i å innhente disse dataene da Forskningsrådet valgte å ikke prioritere denne delen av bestillingen.

2.4.5 Midler formidlet gjennom Innovasjon Norges låneordninger

Innovasjon Norge har flere låneordninger som inngår i kartleggingen. For disse er tapsavsetningen benyttet som data for den enkelte bevilgning.

Kapittel 3. Tallenes tale

Data innsamlet i kartleggingen er registrert i en database, hvilket gjør det mulig å trekke ut et stort antall fordelinger. I dette kapitlet presenteres utvalgte fordelinger som betraktes som særlig interessante.

Midlene som er kartlagt er registrert med data om følgende variabler:

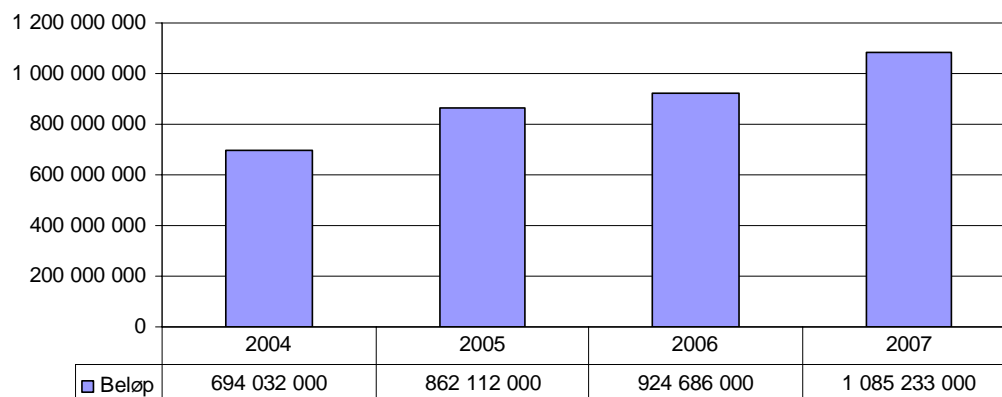
- Offentlig aktør som har bevilget midlene
- Virkemiddel/budsjettpost
- Årstall (2004-2007)
- Formål – seks formål, i tillegg til administrative kostnader
- Geografi – fordeling på kommune/fylke der dette er relevant
- Type næringer – fordeling på næringskoder der dette er relevant

3.1 Fordelinger av totale midler

I dette delkapitlet presenteres de totale beløpene for offentlige midler til reiselivs-næringen i Norge, fordelt på henholdsvis årstall, aktørtype, geografi og formål.

3.1.1 Totale midler

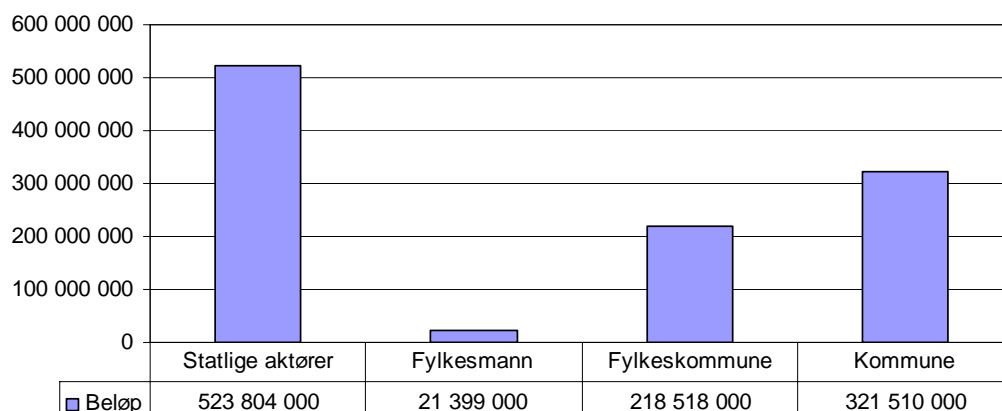
Figur 2: Totale midler til reiseliv fordelt på årstall

Av figuren over fremgår det at offentlige midler til reiseliv har økt relativt jevnt fra 2004 til 2007. Det ble brukt 694,0 millioner offentlige kroner på reiseliv i 2004 og 1 085,2 millioner kroner i 2007. Dette er en økning på 56 %.

3.1.2 Bevilgninger fra ulike aktører

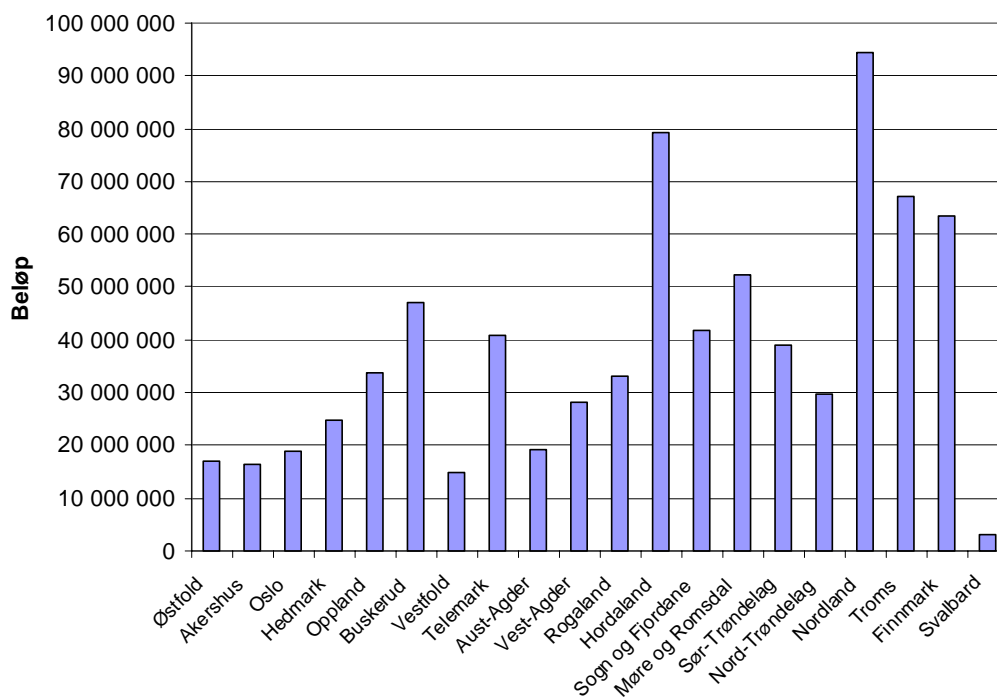
Figur 3: Totale midler til reiseliv (2007) fordelt på aktørtyper

Figuren viser det totale beløp offentlige aktører bevilget til reiseliv i 2007 fordelt på typer aktører. De statlige aktørenes midler til reiseliv utgjorde 523,8 millioner kroner i 2007, hvilket var omtrent halvparten av de totale offentlige midlene til reiseliv. Kommunene er den nest største aktørtypen med 321,5 millioner kroner. Deretter følger fylkeskommunene med 218,5 millioner kroner og fylkesmennene med 21,4 millioner kroner.

3.1.3 Fordeling per fylke

Figur 4: Totale midler til reiseliv (2007) fordelt på fylker

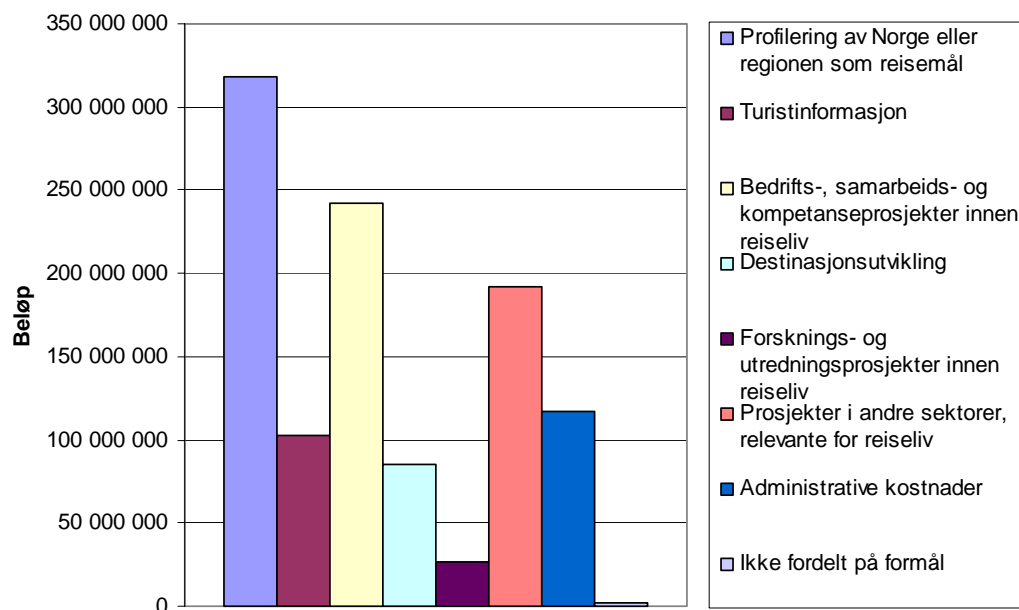
Figuren viser offentlige midler til reiseliv i 2007 fordelt på landets fylker, samt Svalbard. Figuren inkluderer ca. 754,6 millioner kroner av de totalt ca. 1 085,2 millioner

kroner benyttet av offentlige midler på reiseliv i 2007. De resterende ca. 330,6 millioner kroner lar seg ikke fordele på fylker.

Nordland var det fylke hvor det ble benyttet mest offentlige midler til reiseliv i 2007, med 94,5 millioner kroner. Deretter fulgte Hordaland (79,1 millioner kroner), Troms (67,2 millioner kroner) og Finnmark (63,4 millioner kroner).

3.1.4 Fordeling på formål

Figur 5: Totale midler til reiseliv (2007) fordelt på formål

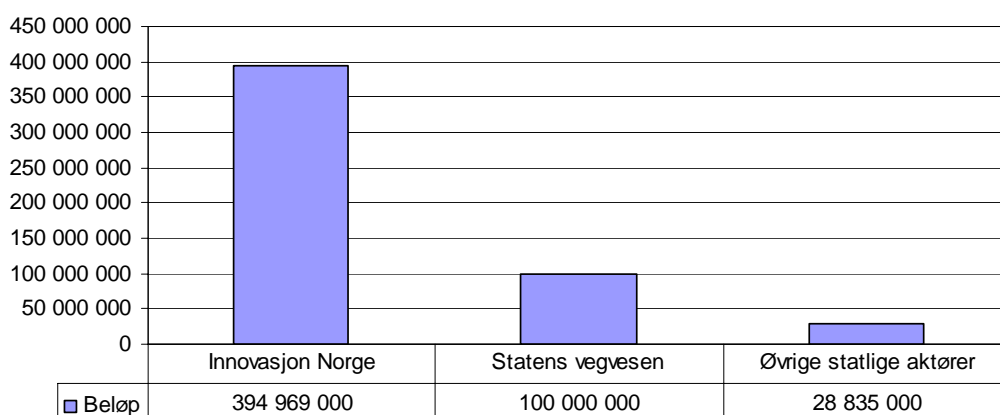
Figuren viser totale midler bevilget til reiseliv i 2007 fordelt på seks definerte formål og administrative kostnader. Et mindre beløp (1,6 millioner kroner) er ikke fordelt på formål.

Mest midler ble bevilget til profilering av Norge eller regionen som reisemål, med 317,8 millioner kroner (29,3 %), foran bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv (241,9 millioner kroner, 22,3 %). Den laveste andelen midler ble bevilget til forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv, med 26,7 millioner kroner (2,5 %). De administrative kostnadene var 117,3 millioner kroner (10,8 %).

3.2 Fordelinger på statlige aktører

I dette delkapittelet beskrives nærmere de statlige aktørenes bevilgninger av midler til reiseliv. Aktørene beskrives ut fra de ulike variablene som er benyttet i kartleggingen.

Figur 6: Statlige aktørers midler til reiseliv (2007) fordelt på aktører

Figuren over viser bevilgningene til reiseliv fra statlige aktører i 2007. Innovasjon Norge er den klart dominerende aktøren, med 395,0 millioner kroner bevilget. Deretter følger Statens vegvesen med 100,0 millioner kroner, mens de øvrige statlige aktørene kun står for 28,8 millioner kroner samlet.

Hvordan midlene var fordelt på de syv øvrige sentrale aktørene fremgår av tabellen under.

Aktør	Beløp
Forskningsrådet	19 182 000
Nærings- og handelsdepartementet	3 676 000
Landbruks- og matdepartementet	2 509 000
SIVA	2 150 000
Miljøverndepartementet	727 000
Statens landbruksforvaltning	416 000
Direktoratet for naturforvaltning	175 000
Totalt	28 835 000

Kilde: Oxford Research

I det videre beskrives den enkelte aktørs bevilgning av midler til reiseliv i kartleggingsperioden.

3.2.1 Innovasjon Norge

Innovasjon Norge er den institusjonen som bidro med mest midler til reiseliv i 2007, med 395,0 millioner kroner. Den største posten var midler til markedsføring av Norge som reisemål, med 200,0 millioner kroner. Denne bevilgningen er kartlagt som formål 1, ettersom hensikten med midlene er å profilere Norge som reisemål, og er ikke mulig eller meningsfull å fordele geografisk.

I tillegg har Innovasjon Norge en rekke ulike programmer og tilskuddsordninger rettet mot bedrifter. De fleste av disse ordningene er ikke spesifikt rettet inn mot reiseliv, men bedrifter innenfor næringskoder definert som reiseliv mottok 171,0

millioner kroner fra disse programmene og tilskuddsordningene i 2007. Alle disse bevilgningene er kartlagt som formål 3, ettersom midlene gikk til bedriftsprosjekter innen reiseliv. Enkelte av ordningene tilbyr lån til bedriftene, og for disse ordningene er det tapsavsetningen som er kartlagt.

Ordningene som bidro mest til reiseliv i 2007 var Investeringstilskudd (35,1 millioner kroner), Lavrisikolån – ordinære (28,1 millioner kroner) og Bedriftsutviklingstilskudd (25,6 millioner kroner).

Investeringstilskudd kan gis til alle typer bedrifter i definerte distriktsutviklingsområder. Det legges vekt på tilskuddene skal bidra til nyskaping og omstilling, og gi internasjonale vekstmuligheter. Tilskudd gis i første rekke til maskiner og driftstilbehør, men også i noen grad til bygningsmessige investeringer.

Lavrisikolån brukes til delfinansiering av investeringer i bygninger, driftsutstyr, fiskefartøy og til investeringer i landbruket. Lavrisikolånene er kommersielle lån som gis på vanlige markedsmessige betingelser.

Bedriftsutviklingstilskudd gis for å styrke bedriftens kompetanse og eksterne samarbeidsrelasjoner. Produkt- og prosessutvikling samt markedsutvikling omfattes også av denne typen tilskudd.

Innovasjon Norge benyttet 24,0 millioner kroner til administrasjon av tilsagnene til reiselivsbedrifter i 2007.

Tabell 4: Midler til reiseliv (2007) forvaltet av Innovasjon Norge, per program	
Type virkemiddel	Beløp
Trebasert innovasjonsprogram	1 225 000
Bedriftsutviklingstilskudd	25 612 235
Bioenergiprogrammet	310 000
Distriktsrettede risikolån	4 373 500
Etablererstipend	8 736 800
Fylkesvise BU-midler, lånebeløp for rentestøtte	19 768 000
Fylkesvise BU-midler, tilskudd	11 323 700
Investeringstilskudd	35 139 410
Nasjonale tiltak for regional utvikling	374 500
Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift - RDA	16 275 906
Lavrisikolån, landbruksformål	15 109 000
Lavrisikolån, ordinære	28 100 000
Markedsføring av Norge som reisemål	200 000 000
Nettverk, profilering og reiseliv - programmer	2 020 000
Sentrale BU-midler	0
Utviklingsprogram for grønt reiseliv	456 000
Utviklingstilskudd	1 126 000
Verdiskapingsprogram mat	1 019 025
Administrative kostnader	24 000 000
Sum	394 969 076
Kilde: Oxford Research/Innovasjon Norge	

Tabellen over viser bevilgningene til reiseliv i 2007 fordelt på ulike tjenester.

3.2.2 Statens vegvesen

Statens vegvesen bevilger midler til reiseliv gjennom prosjektet Nasjonale turistveier. Prosjektet omhandler utvikling av i alt 18 utvalgte strekninger til Nasjonale turistveier i perioden 2002-2016. Nasjonale turistveier skal bli en særskilt turistattraksjon som skal øke Norges attraktivitet som reisemål. Det overordna målet er å styrke næringslivet og bosettingen, ikke minst i distriktene.

I kartleggingsperioden ble det bevilget 59,0 millioner kroner i 2004, 60,0 millioner kroner i 2005, 55 millioner kroner i 2006 og 100,0 millioner kroner i 2007. Til planlegging, prosjektering og gjennomføring av prosjektet er det behov for en innsats på ca. 1,7 milliarder kroner i årene 2002 – 2016.

Bevilgningene er kartlagt som formål 6; midler til prosjekter i andre sektorer enn reiseliv, men der en del av formålet er å utvikle reiselivsnæringen. Utviklingen av nasjonale turistveier er et nasjonalt prosjekt. Fordeling av innsatsen mellom fylker og kommuner er i så måte ikke meningsfylt. Med unntak av strekningene Jæren, Sognefjellet, gamle Strynefjellsvegen, Helgelandskysten sør og Andøya, ble det i kartleggingsperioden utført anlegg på alle strekningene, hvorav strekningene Geiranger/Trollstigen, Lofoten, Rondane, Hardanger og Aurlandsfjellet var de største innsatsområdene.

I kartleggingsperioden bidro andre aktører (berørte kommuner, fylkeskommuner og private aktører) med ca. 17,0 millioner kroner til prosjektet. Kommuner og fylkeskommuners bidrag er kartlagt gjennom disse.

3.2.3 Norges Forskningsråd

Forskningsrådet bevilget midler til reiseliv gjennom tre typer bevilgninger. Disse er SkatteFUNN, brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) og programmet Natur og næring. Totalt bevilget Forskningsrådet 19,2 millioner kroner til reiseliv i 2007.

SkatteFUNN er en rettighetsbasert ordning der bedriftene som har fått godkjent sine prosjekter får redusert sin skatt med inntil 20 % av godkjente prosjektkostnader.

Programmet Natur og Næring samler FoU-innsats knyttet til bærekraftig verdiskaping fra skog og andre naturbaserte verdikjeder.

Brukerstyrt innovasjonsarena finansierer prosjekter som skal gi høy verdiskaping både for de deltagende bedriftene og for samfunnet. Prosjektene organiseres i konsortier hvor bedrifter og forskningsmiljøer samarbeider om resultatene.

Samtlige bevilgninger til reiseliv fra Forskningsrådet er kategorisert som formål 5; Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv.

Tabell 5: Midler til reiseliv (2007) forvaltet av Forskningsrådet, per program	
Type virkemiddel	Beløp
SkatteFUNN	7 082 001
Natur og næring	6 824 000
Brukerstyrt innovasjonsarena	4 841 000
Administrative kostnader	435 000
Totalt	19 182 001
Kilde: Oxford Research/Forskningsrådet	

3.2.4 Nærings- og handelsdepartementet

NHD bevilger midler til reiseliv gjennom to typer bevilgninger. Gjennom disposisjonsbevilgningen ble det i kartleggingsperioden totalt bevilget ca. 9,6 millioner kroner til prosjekter kartlagt som formål 1, 3, 4 og 5. Bevilgningene gikk blant annet til utvikling av handlingsplaner for reiseliv, og er ikke mulig å fordele på variabelen geografi.

I tillegg bevilget NHD penger til Svalbard reiseliv. Bevilgningen var på to millioner kroner årlig og ble benyttet til destinasjonsutvikling (formål 4).

3.2.5 SIVA

SIVA bevilget i kartleggingsperioden midler til to konkrete prosjekter gjennomført av Lillehammer Kunnskapsark AS. Det første prosjektet (2005-2010) omhandler en særskilt inkubator rettet mot reiselivet i innlandet. I perioden 2005 til 2007 ble det bevilget 1,35 millioner kroner til prosjektet, hvorav 350 000 kroner var administrative kostnader.

Det andre prosjektet var et pilotprosjekt vedrørende kulturbasert næringsutvikling. Prosjektet ble kalt "Bukkerittet" og hadde som formålet er å profilere og samle ekstremportmiljøet i Oppland. I 2007 ble det bevilget 1,7 millioner kroner til prosjektet, hvorav 300 000 kroner var administrative kostnader.

Begge prosjektene er kartlagt som formål 3; Midler til bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv. Begge prosjektene er geografisk plassert i Oppland fylke.

De bevilgede midlene var hentet fra Kap 552 post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling, mottatt fra KRD.

3.2.6 Landbruks- og matdepartementet

LMD bevilget midler til reiseliv gjennom posten "offentlige strategier". Offentlige strategier er en satsing på profilerende og salgsfremmende tiltak for norsk mat og reiseliv nasjonalt og internasjonalt. Totalt ble det bevilget 9,8 millioner kroner til reiseliv i løpet av kartleggingsperioden. Midlene lar seg ikke fordele på variabelen geografi, og er kartlagt som midler til formål 6; midler til prosjekter i andre sektorer enn reiseliv, men der en del av formålet er å utvikle reiselivsnæringen.

LMD bevilger i tillegg midler til reiseliv gjennom Innovasjon Norge, Fylkesmannen og Statens landbruksforvaltning (SLF). Gjennom Innovasjon Norge forvaltes sentrale BU-midler, Utviklingsprogram for grønt reiseliv (fra 2007) og Verdiskapningsprogrammet for mat. Fylkesvise BU-midler forvaltes delvis av Innovasjon Norge og delvis av Fylkesmannen, mens Kompetansetiltak i landbruket (KIL) ble forvaltet av SLF.

3.2.7 Statens landbruksforvaltning

Statens landbruksforvaltning forvaltet i kartleggingsperioden programmet Kompetansetiltak i landbruket (KIL), som støttet noen reiselivsrelaterte prosjekter. KIL har som hovedformål å utvide og utvikle tilbudet av etter- og videreutdanning i landbruket, og slik heve og dokumentere kompetansenivået hos næringsutøvere innen landbruk og landbrukstilknyttede virksomheter.

I kartleggingsperioden totalt ble det bevilget ca. 2,5 millioner kroner til reiselivsrelaterte prosjekter gjennom dette programmet. I tillegg kommer 112 000 kroner i administrative kostnader. Bevilgningene er kartlagt delvis som formål 3 og delvis som formål 6. Enkelte av bevilgningene er fordelt på fylke/kommune, mens andre bevilgninger ikke har latt seg fordele geografisk.

3.2.8 Miljøverndepartementet

Midlene bevilget av MD er i praksis forvaltet av stiftelsen GRIP senter. Det ble i kartleggingsperioden bevilget 2,4 millioner kroner fra posten "Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk" (kapittel 1400 post 73) til reiseliv, og 300 000 kroner fra posten "Spesielle driftsutgifter" (kapittel 1400 post 21). I tillegg kom i overkant av 80 000 kroner i administrative kostnader. Bevilgningene er kartlagt som formål 3; Bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv.

3.2.9 Direktoratet for naturforvaltning

DN bevilget i kartleggingsperioden to mindre beløp til reiseliv. I 2005 ble det bevilget 64 000 kroner til Transportøkonomisk institutt for en rapport om utenlandske turister og bruk av Nasjonalparker og i 2007 hadde DN utgifter på ca. 100 000 kroner som forberedelse til konferanse om reiseliv i og ved verneområdene (arrangert i februar 2008). Begge bevilgningene er kartlagt som formål 5; Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv. I tillegg kom i overkant av 80 000 kroner i administrative kostnader.

Midlene ble hentet fra rammebevilgningen fra Miljøverndepartementet (kapittel 1427 post 21, Direktoratet for naturforvaltning – driftsutgifter).

3.3 Nærmere om de regionale aktørene

Fylkeskommunene bevilger tre ulike typer midler til reiseliv. Fra Kommunal- og regionaldepartementet mottar fylkeskommunene regionale utviklingsmidler (kapittel 551 post 60) og midler som kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift (kapittel 551 post 61). Disse midlene har i noen grad gått til reiseliv. I tillegg har fylkeskommunene egne budsjettmidler som kan benyttes til reiseliv.

Tabell 6: Midler til reiseliv (2007) forvaltet av fylkeskommunene, per virkemiddel	
Type virkemiddel	Beløp
Regionale utviklingsmidler	108 098 228
RDA	25 984 966
Egne budsjettmidler	69 819 006
Administrative kostnader	14 616 488
Totalt	218 518 688

Kilde: Oxford Research/fylkeskommunene

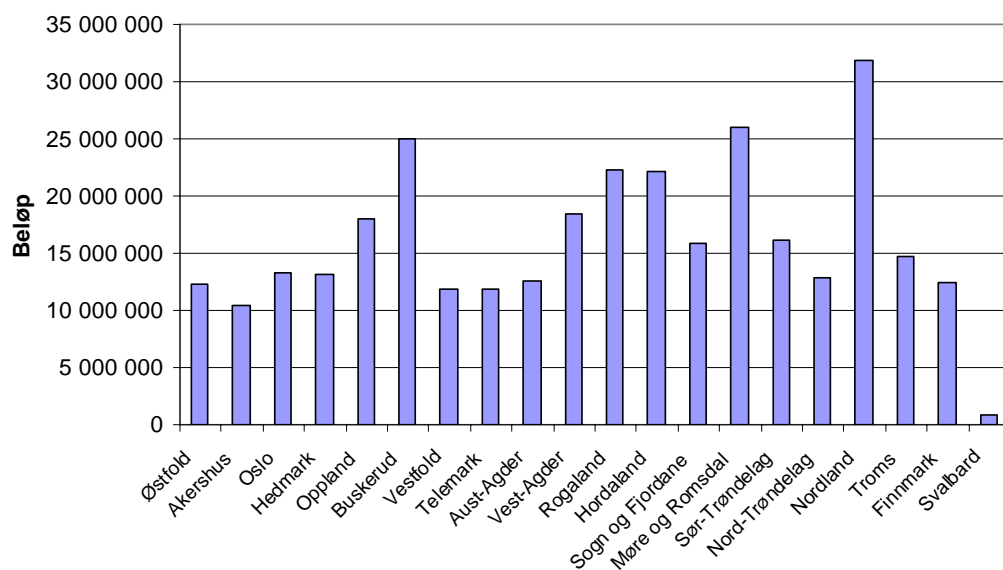
Tabellen over viser at fylkeskommunene bevilget 218,5 millioner kroner til reiseliv i 2007. Av disse var 108,1 millioner kroner regionale utviklingsmidler og 26,0 millioner kroner RDA-midler.

Fylkesmennene forvalter fylkesvise BU-midler, som i noen grad er benyttet til reiseliv. Fylkesmennene bevilget 21,4 millioner kroner til reiseliv i 2007.

3.4 Fordelinger på geografi

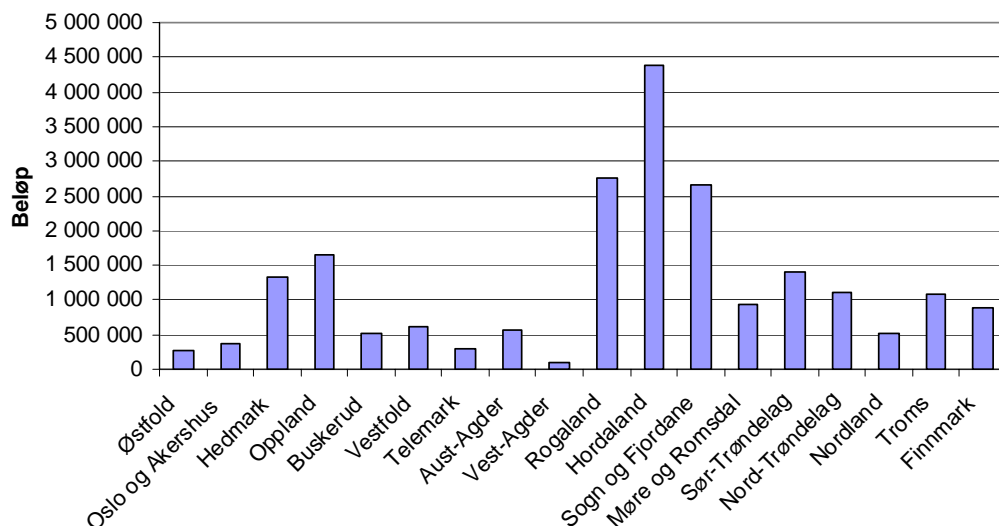
I dette delkapittelet presenteres de ulike aktørtypenes midler til reiseliv for 2007 fordelt på fylker.

Figur 7: Kommunale midler til reiseliv (2007) fordelt på fylker

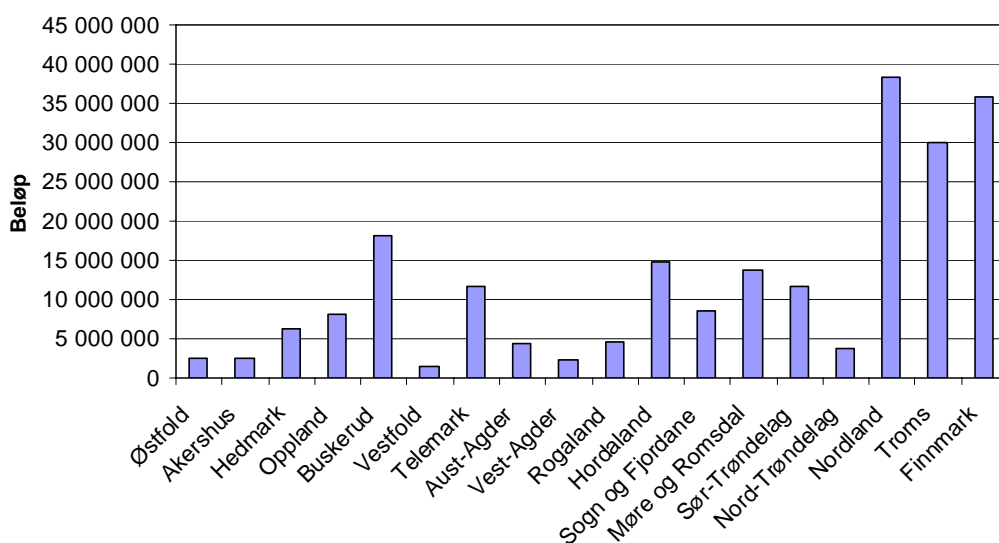
Figuren over viser kommunale midler benyttet til reiseliv i 2007 fordelt på fylkene samt Svalbard. Kommunene i Nordland benyttet totalt 31,8 millioner kroner til reiseliv og var dermed det fylket der kommunene bidro mest til reiselivssektoren. Videre følger Møre og Romsdal (26,0 millioner kroner) og Buskerud (24,9 millioner kroner). Kommunene i Akershus benyttet minst midler til reiseliv (10,5 millioner kroner).

Figur 8: Fylkesmennenes midler til reiseliv (2007) fordelt på fylker

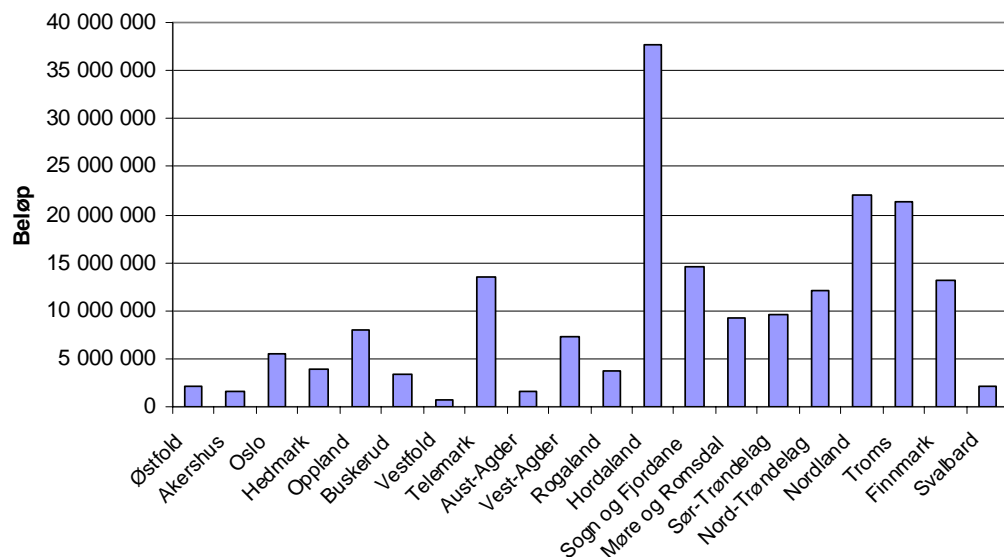
Figuren over viser fylkesmennenes midler bevilget til reiseliv i 2007 fordelt på fylkene. Fylkesmannen i Hordaland bevilget totalt 4,4 millioner kroner til reiseliv og var dermed det fylket der Fylkesmannen bidro mest til reiselivssektoren. Videre følger Rogaland (2,8 millioner kroner) og Sogn og Fjordane (2,7 millioner kroner). Fylkesmannen i Vest-Agder bevilget minst midler til reiseliv (0,1 millioner kroner).

Figur 9: Fylkeskommunale midler til reiseliv (2007) fordelt på fylker

Figuren over viser fylkeskommunenes midler bevilget til reiseliv i 2007 fordelt på fylkene. Fylkeskommunen i Nordland bevilget totalt 38,3 millioner kroner til reiseliv og var dermed det fylket der fylkeskommunen bidro mest til reiselivssektoren. Videre følger Finnmark (35,8 millioner kroner) og Troms (30,0 millioner kroner). Fylkeskommunen i Vestfold bevilget minst midler til reiseliv (1,5 millioner kroner).

Figur 10: Statlige aktørers midler til reiseliv (2007) fordelt på fylker

Figuren over viser statlige aktørers midler bevilget til reiseliv i 2007 fordelt på fylkene, samt Svalbard. Statlige aktører bevilget totalt 37,7 millioner kroner til reiseliv i Hordaland, som var det fylket der denne aktørtypen bidro mest til reiselivssektoren. Videre følger Nordland (22,0 millioner kroner) og Troms (21,4 millioner kroner). Statlige aktører bevilget minst midler til reiseliv i Vestfold (0,7 millioner kroner).

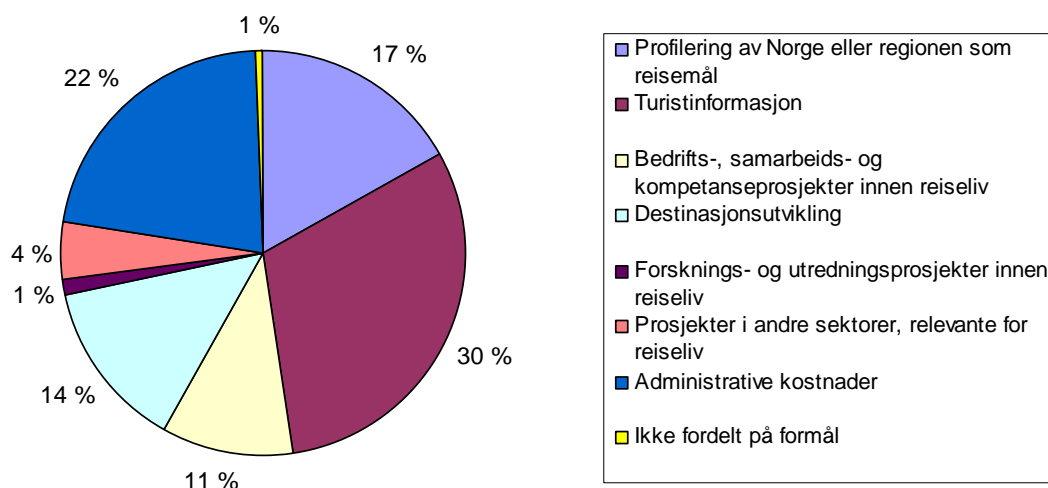
Det kan bemerkes at figurene viser at det i Oslo er benyttet relativt lite midler til reiseliv, hvilket skyldes at midler til kulturinstitusjoner, som har en viktig rolle i reiselivet spesielt i Oslo, ikke dekkes av kartleggingen.

Det kan videre bemerkes at fordelingen på fylker for ett gitt år ikke nødvendigvis gir et representativt bilde for en lengre periode, ettersom noen få, store bevilgninger får store utslag for fordelingen. Eksempelvis mottok Hordaland betydelige og ekstraordinære bevilgninger fra Innovasjon Norge i 2007.

3.5 Fordelinger på formål

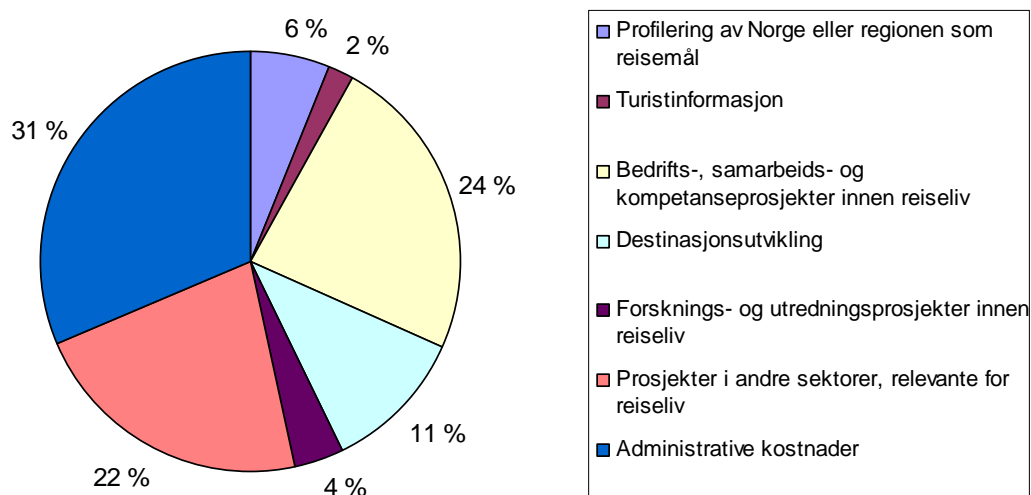
I dette delkapittelet presenteres de ulike aktørtypenes midler til reiseliv for 2007 fordelt på formål.

Figur 11: Kommunale midler til reiseliv (2007) fordelt på formål

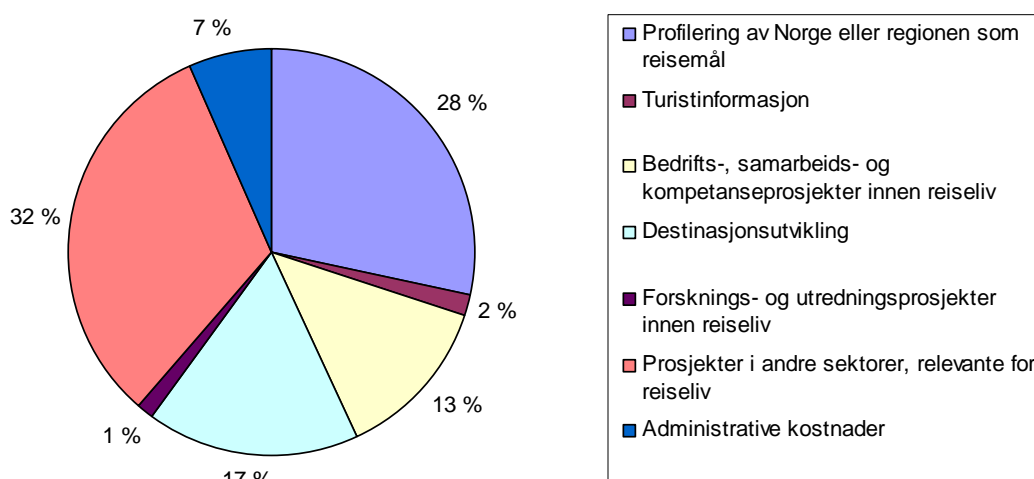
Figuren over viser kommunale midler bevilget til reiseliv i 2007 fordelt på formål. Kommunene bevilget mest midler til turistinformasjon (30 %), profilering (17 %) og destinasjonsutvikling (14 %). Administrative kostnader utgjorde 22 % av kommunenes totale midler til reiseliv.

Figur 12: Fylkesmennenes midler til reiseliv (2007) fordelt på formål

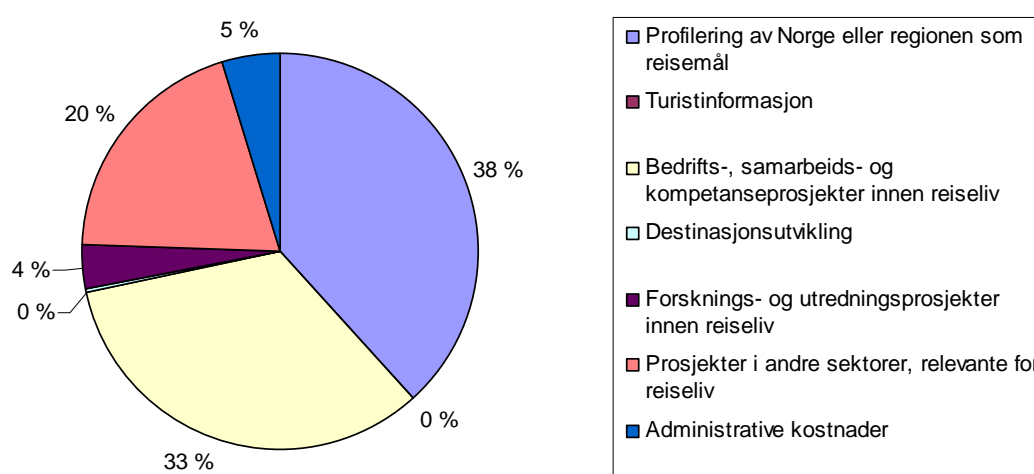
Figuren over viser fylkesmennenes midler bevilget til reiseliv i 2007 fordelt på formål. Fylkesmennene bevilget mest midler til bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter (24 %), prosjekter innen andre sektorer - relevante for reiseliv (22 %) og destinasjonsutvikling (11 %). Administrative kostnader utgjorde 31 % av fylkesmennenes totale midler til reiseliv.

Figur 13: Fylkeskommunale midler til reiseliv (2007) fordelt på formål

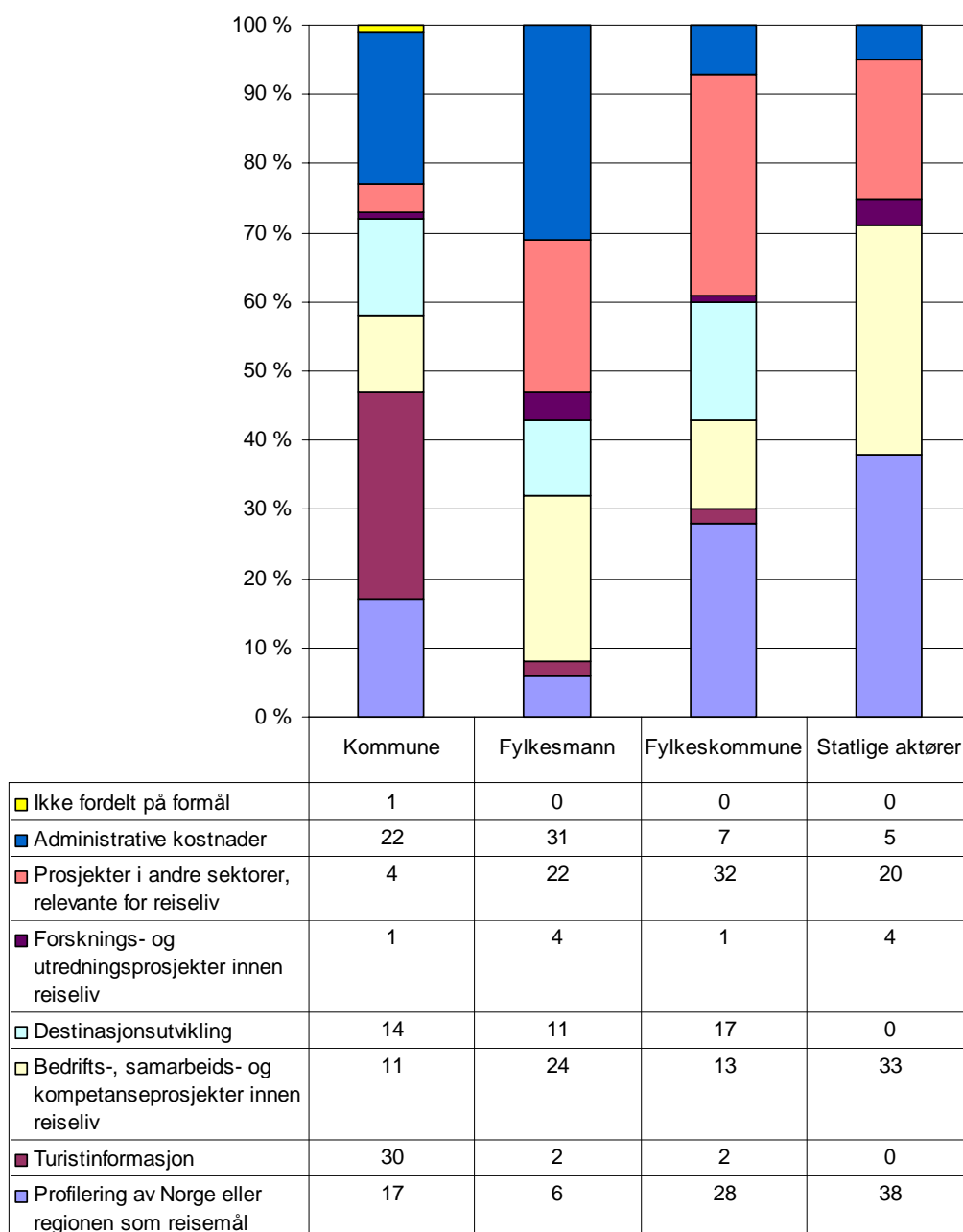
Figuren over viser fylkeskommunale midler bevilget til reiseliv i 2007 fordelt på formål. Fylkeskommunene bevilget mest midler til prosjekter innen andre sektorer – relevante for reiseliv (32 %), profilering (28 %) og destinasjonsutvikling (17 %). Administrative kostnader utgjorde 7 % av fylkeskommunenes totale midler til reiseliv.

Figur 14: Statlige aktørers midler til reiseliv (2007) fordelt på formål

Figuren over viser statlige aktørers midler bevilget til reiseliv i 2007 fordelt på formål. De statlige aktørene bevilget mest midler til profilering (38 %), bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter (33 %) og prosjekter innen andre sektorer – relevante for reiseliv (20 %). Administrative kostnader utgjorde 5 % av kommunenes totale midler til reiseliv.

Figur 15: Ulike aktørtypers midler til reiseliv (2007) fordelt på formål

Figuren over viser alle aktørtypenes bevilgning av midler i 2007 fordelt på formål. Det er tildels betydelig variasjon i hvilke formål de ulike aktørtypene har bevilget midler til.

Profilering av Norge eller regionen som reisemål er en meget sentral oppgave for statlige aktører (38 %), og også for fylkeskommunene (28 %) og kommunene (17 %). Fylkemennene bevilger en liten andel av sine reiselivsmidler til profilering (6 %).

Turistinformasjon er i all hovedsak en kommunal oppgave. Kommunene bevilger 30 % av sine reiselivsmidler til turistinformasjon, mens de øvrige aktørtypene i liten eller ingen grad bevilger penger til dette formålet.

Alle aktørtypene bevilger en betydelig andel midler til bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter. Dette formålet er særlig viktig for statlige aktører (33 %) og

fylkesmennene (24 %), og i noe mindre grad for fylkeskommunene (13 %) og kommunene (11 %).

Destinasjonsutvikling fremstår som en oppgave for de kommunale og regionale aktørtypene, som bevilger fra 11 % til 17 % av sine reiselivsmidler til dette formålet. Statlige aktører bevilger i meget liten grad midler til destinasjonsutvikling.

Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv mottar en relativt liten andel (fra 1 % til 4 %) av reiselivsmidlene fra samtlige aktørtyper.

Med unntak av kommunene (4 %) bevilger alle aktørtypene en betydelig andel av sine reiselivsmidler til prosjekter i andre sektorer enn reiseliv, men som er relevante for reiseliv. Fylkeskommunene bevilger 32 % av sine reiselivsmidler til dette formålet, fylkesmennene 22 % og statlige aktører 20 %.

Fylkesmennene (31 %) og kommunene (22 %) bruker en betydelig høyere andel av reiselivsmidlene til administrative kostnader enn fylkeskommunene (7 %) og statlige aktører (5 %).

3.6 Fordeling på næringskoder

Midler som er bevilget direkte til bedrifter kan fordeles på næringskoder (NACE). Tabellen under viser Innovasjon Norges midler til reiseliv (2007) kanalisert gjennom ulike programmer og tilskuddsordninger, fordelt på NACE-koder.

NACE	Beskrivelse	Beløp
55 101	Drift av hoteller, pensjonater og moteller med restaurant	45 868 533
55 102	Drift av hoteller, pensjonater og moteller uten restaurant	585 000
55 200	Annen overnatting	350 000
55 210	Drift av vandrerhjem og turisthytter	779 400
55 220	Drift av campingplasser	17 954 500
55 230	Overnatting ellers	38 029 660
55 300	Restaurantvirksomhet	24 000
55 301	Drift av restauranter og kafeer	12 654 000
55 302	Drift av gatekjøkken, salatbarer og pølseboder	10 000
60 230	Landtransport med passasjerer ellers	14 000
61 104	Innenlandske kystruter	2 791 000
62 100	Ruteflyging	4 218 746
63 301	Reisebyråvirksomhet	1 372 500
63 302	Turistkontorvirksomhet	9 491 030
63 303	Reisearrangørvirksomhet	8 707 612
92 330	Drift av fornøyelsestabilisementer	520 000
92 720	Fritidsvirksomhet ellers	600 000
92 721	Aktivitets- og opplevelsesselskaper	22 872 095
92 722	Fritidsetabilisementer	620 000
92 729	Fritidsvirksomhet ellers	3 507 000
	Totalt	170 969 076

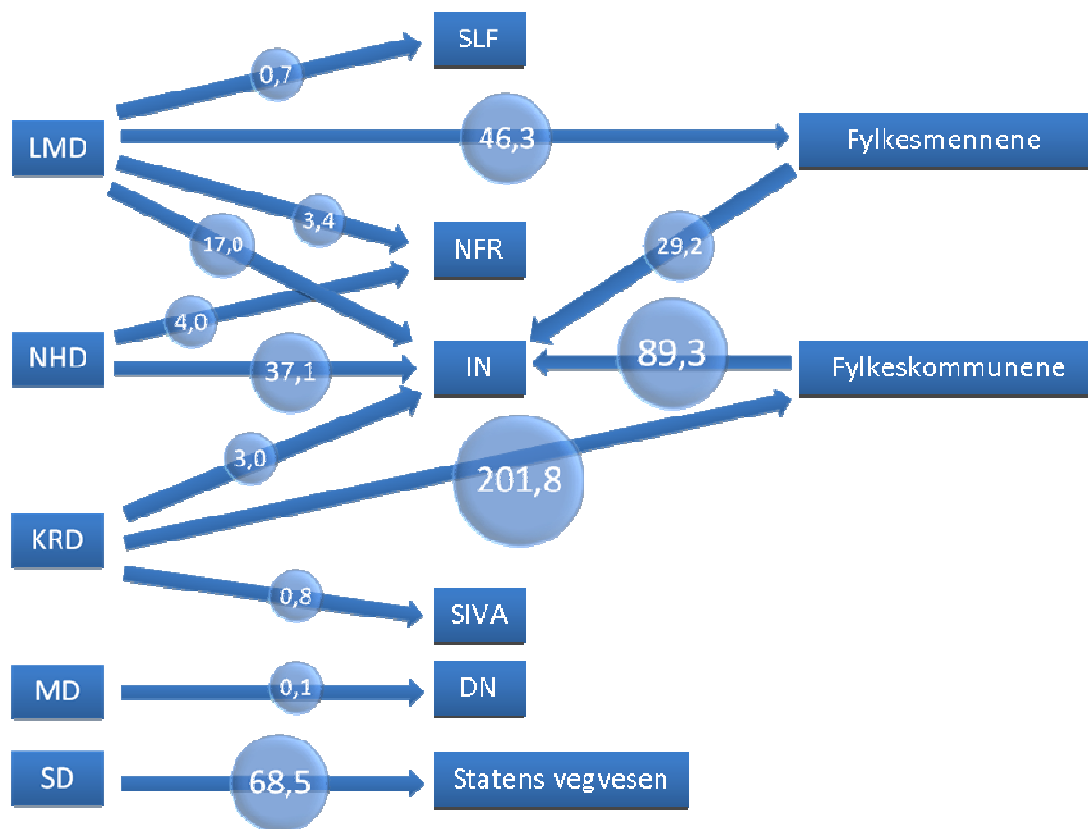
Kilde: Oxford Research/Innovasjon Norge

En kategorisering av NACE-kodene viser at 68,0 % av disse midlene ble formidlet til bedrifter innen segmentet "Hotell- og restaurantvirksomhet" (kode 55). Videre ble 4,1 % av midlene bevilget til bedrifter inne segmentet "Transport" (kode 60, 61 og 62), 14,4 % til bedrifter inne segmentet "Reisebyrå-, turistkontor- og reisearrangørvirksomhet" (kode 63.3) og 16,4 % til bedrifter innen segmentet "Fornøynelses-etablissementer og fritidsaktiviteter" (kode 92.33 og 92.72).

3.7 Pengeflytkart

Pengeflytkartet under viser hvordan midler som til slutt ble benyttet til reiseliv ble flyttet mellom ulike offentlige aktører. Tallene i figuren er gjennomsnittstall for årene 2004 til 2007.

Figur 16: Flyt av offentlige midler til reiseliv mellom aktører

Statens landbruksforvaltning mottok midler (0,7 millioner kroner) til reiseliv gjennom programmet Kompetansetiltak i landbruket, som er finansiert av LMD.

Forskningsrådets program Natur og næring er også primært finansiert av LMD (3,4 millioner kroner), men også FKD og MD bidrar med noe midler til dette programmet. Forskningsrådet mottok også midler fra NHD til programmet Brukerstyrt innovasjonsarena (4,0 millioner kroner).

SIVA mottok midler (0,8 millioner kroner) fra posten Nasjonale tiltak for regional utvikling (kapittel 552 post 72) fra KRD.

Direktoratet for naturforvaltning mottok midler (0,1 millioner kroner) fra Miljøverndepartementet gjennom kapittel 1427 post 21, Direktoratet for naturforvaltning – driftsutgifter.

Statens vegvesen mottok midler (68,5 millioner kroner) fra Samferdselsdepartementet til prosjektet Nasjonale turistveier.

Innovasjon Norge mottok midler fra LMD (17,0 millioner kroner), NHD (37,1 millioner kroner) og KRD (3,0 millioner kroner) til en rekke ulike programmer der en del av midlene gikk til reiseliv. LMD finansierer i tillegg fylkesvise BU-midler. Disse overføres fra LMD til fylkesmennene, som i snitt i kartleggingsperioden beløp seg til 46,3 millioner kroner årlig. Av midlene som gikk til reiseliv bevilget fylkesmennene selv 17,1 millioner kroner, mens 29,2 millioner kroner ble overført til Innovasjon Norge. KRD finansierer i tillegg regionale utviklingsmidler og midler for kompensasjon av økt arbeidsgiveravgift (kapittel 551 post 60 og 61). Disse overføres fra KRD til fylkeskommunene, som i snitt i kartleggingsperioden beløp seg til 201,8 millioner kroner årlig. Av midlene som gikk til reiseliv bevilget fylkeskommunene selv 112,5 millioner kroner, mens 89,3 millioner kroner ble overført til Innovasjon Norge.

Kapittel 4. Midler til reiseliv i perspektiv

4.1 Bevilgninger til reiseliv i forhold til sysselsetting og verdiskaping

I forbindelse med oversikten som er utarbeidet over offentlige midler som bevilges til reiseliv, er det et spørsmål som reiser seg; i hvilken grad er tallene store eller små? For å kunne gi noen innspill i forhold til dette, har vi sett nærmere på:

- Hvor stor andelen av næringslivet som reiseliv utgjør i en nasjonal målestokk sett ut fra sysselsetting og verdiskaping.
- Hvor stor andel av midlene bevilget til næringsutvikling går til reiseliv, blant viktige aktører og virkemidler som Innovasjon Norge, SkatteFUNN, fylkeskommunen, fylkesmannen og kommunene.

4.1.1 Reiseliv i en nasjonal målestokk

SSB har utarbeidet et eget satellittregnskap for turisme¹. Dette inneholder blant annet tall for reiselivets andel av antall sysselsatte i Norge samt reiselivets andel av verdiskapingen. I tabellene under fremgår det hvor mange ansatte som jobber i reiselivsnæringen og hvor stor andel de ansatte i reiselivsnæringen utgjør av antall ansatte i hele Norge. I tillegg presenteres de tilsvarende tallene for verdiskaping målt ut fra bruttonasjonalprodukt.

Som det framgår av tabellen under varierte andelen sysselsatte innen reiselivsnæringene mellom 6,3 og 6,7 % av totalt antall sysselsatte i Norge i perioden fra 2004 til 2007.

Næring	2004	2005	2006	2007
Hotell- og restaurantvirksomhet	53,6	53,4	56,3	58,1
Transport med jernbane, sporvei og forstadsbane	7,4	7,1	6,3	6,3
Transport med rutebil og drosjebil	20,6	21,6	21,7	22,1
Utenriks sjøfart, passasjertransport	2	2	2	2,1
Innenriks sjøfart	7,6	7,5	7,2	7,4
Lufttransport	11,3	9,9	8,7	8,7
Reisebyråvirksomhet mv.	4,4	4,5	4,4	4,5
Utleie av transportmidler	1	1,2	1,4	1,5
Underholdning, nyheter og kultur	21	21,4	22,5	23,1
Sport og annen fritidsvirksomhet	1,7	1,7	1,4	1,4

¹ <http://www.ssb.no/emner/09/01/turismesat/>

Næring	2004	2005	2006	2007
Sum reiselivsnæringene	130,6	130,3	132,0	135,2
Sysselsetting i alt	1 962,0	1 991,5	2 070,5	2 159,8
Reiselivsnæringenes andel av sysselsetting i alt	6,7	6,5	6,4	6,3

Kilde: Oxford Research

I forhold til verdiskaping utgjorde reiselivet en mindre andel enn i forhold til sysselsetting. I perioden fra 2004 til 2007 varierte reiselivets andel av bruttonasjonalproduktet mellom 3,2 og 3,4 %.

Næring	2004	2005	2006	2007
Hotell- og restaurantvirksomhet	21 119	22 262	28 522	32 125
Transport med jernbane, sporvei og forstadsbane	2 271	2 487	2 307	2 635
Transport med rutebil og drosjebil	8 700	9 012	9 029	9 806
Utenriks sjøfart, passasjertransport	412	1 424	1 131	1 221
Innenriks sjøfart	2 345	2 094	2 507	2 883
Lufttransport	7 055	7 395	7 954	8 186
Reisebyråvirksomhet mv.	1 996	2 164	2 413	2 348
Utleie av transportmidler	1 676	1 937	2 927	3 401
Underholdning, nyheter og kultur	11 544	12 149	12 581	13 628
Sport og annen fritidsvirksomhet	761	878	918	995
Sum reiselivsnæringene	57 879	61 802	70 289	77 228
Sysselsetting i alt	1 743 041	1 945 716	2 159 573	2 277 111
Reiselivsnæringenes andel av verdiskaping i alt	3,3	3,2	3,3	3,4

Kilde: Oxford Research

Dersom en hadde prioritert offentlige midler til næringsutvikling på en næringsnøyttral måte, innebærer det at reiselivets andel skulle ha ligget mellom 3,2 og 6,7 % avhengig av om en hadde lagt sysselsetting eller verdiskaping til grunn. Dersom reiselivets andel av de offentlige midlene som brukes til næringsutvikling er høyere enn dette, innebærer dette at reiselivet er en næring som prioriteres av det offentlige. Hvor vidt dette faktisk er tilfelle, ser vi nærmere på i det neste delkapittelet.

4.1.2 Offentlige midler til reiseliv i forhold til offentlige midler til næringsutvikling

For å kunne si noe om prioriteringen av reiseliv i næringsutviklingsammenheng, har vi i tabellen under sett nærmere på hvor stor andel de offentlige midlene til reiseliv utgjør for noen sentrale aktører og virkemidler sammenlignet med de midlene som disse har brukt til næringsutvikling totalt sett i perioden fra 2004 til 2007. De aktørene/virkemidlene vi har tall for er Innovasjon Norge, SkatteFUNN, fylkeskommunen, fylkesmannen og kommunen. For Fylkesmannen har vi bare tall for 2007. Tallene er i stor grad innhentet som del av den gjennomførte kartleggingen. Vi gjør oppmerksom på at det er en viss usikkerhet knyttet til tallene. De må derfor tolkes med en viss forsiktighet, men gir ut fra vår vurdering likevel en god pekepinn.

Tabell 10: Reiselivets andel av offentlige midler til næringsutvikling. Prosent.				
Aktør/virkemiddel	2004	2005	2006	2007
Innovasjon Norge	7	7	8	8
Skattefunn	4	3	1	1
Fylkeskommunen	11	10	13	18
Fylkesmannen	-	-	-	18
Kommunen	29	33	30	25

Kilde: Oxford Research

Av tabellen over ser vi at prioriteringen av reiselivet varierer sterkt mellom de ulike offentlige aktørene og virkemidlene. Andelen som går til reiseliv er minst for SkatteFUNN (1-4 %), mens den er størst for kommunene (25-33 %). Sammenligner en den andelen av midlene som benyttes til reiseliv med reiselivets andel av sysselsettingen og verdiskapingen i norsk økonomi, får reiselivet mer midler enn en ren næringsnøytral fordeling skulle tilsi for alle aktørene utenom SkatteFUNN. Reiselivet kommer særlig godt ut dersom en legger verdiskaping til grunn.

4.2 Offentlige midler til reiseliv – en sluttkommentar

Denne rapporten dokumenterer for første gang hvor mye midler offentlige aktører bevilger direkte til utvikling av reiselivsnæringen. I 2007 ble det bevilget over en milliard kroner. Økningen de senere år har vært betydelig.

Sett i forhold til de totale midler som benyttes til næringsutvikling synes reiseliv å ha blitt noe høyere prioritert de senere år. Samtidig har de totale midler bevilget til næringsutvikling økt. Det er særlig fylkeskommunene som har lagt større vekt på reiselivet de siste årene.

Sett i forhold til reiselivets andel av den nasjonale økonomien, prioriteres bevilgninger til denne sektoren høyt. Det er da også i tråd med de politiske intensjoner.

Reiselivspolitikken er mye mer enn offentlige bevilgninger direkte til reiselivet. Dette til tross illustrerer bevilgningenes størrelse og utvikling de politiske prioriteringer på en god måte. Det er imidlertid viktig å huske at det offentlige tilrettelegger for reiselivet ut over å gi direkte bevilgninger. Kommunene legger til rette gjennom utbygging

av infrastruktur og servicetilbud, staten bekoster kulturbygg som utgjør viktige reiselivsmål, veier prioriteres fordi de er viktige for reiseliv osv. Denne typen kostnader er ikke inkludert i denne kartleggingen.

Ser vi på den geografiske fordelingen av de direkte bevilgningene til reiseliv, så viser denne i grove trekk et bilde som er i samsvar med de totale midlene til næringsutvikling. Den distriktpolitiske profilen er tydelig. Dette skyldes naturligvis at midlene til reiseliv kommer fra en rekke poster som har en distriktpolitisk profil gitt av nasjonale myndigheter både på bakgrunn av politiske prioriteringer, men også på grunn av det internasjonale statsstøtteregelevverkets bestemmelser.

Bildet av at reiselivspolitik er distriktpolitikk bør imidlertid nyanseres av det faktum at mange offentlige midler benyttes til å etablere og drive attraksjoner som er viktig for reiselivet. Den norske Opera i Oslo er et typisk eksempel i så måte.

I Regjeringens nasjonale strategi for reiselivsnæringen (2007) er det beskrevet tre hovedmål. De er:

- Økt verdiskaping og produktivitet i reiselivsnæringen
- Levedyktige distrikter gjennom flere helårs arbeidsplasser innen reiselivsnæringen
- Norge – et bærekraftig reisemål

Innsatsområdene er definert som å være: innovasjon, et bærekraftig reiseliv, kvalitet, kompetanse, områdeutvikling, markedsføring og organisering.

Selv om kartleggingen av offentlige midler til reiseliv kun strekker seg til og med 2007 og den nasjonale strategien ble fremlagt ved utgangen av 2007, gir tallene likevel et utgangspunkt for å drøfte hvorvidt offentlige bevilgninger til reiseliv er i samsvar med de strategiske prioriteringene. Oxford Research primære spørsmål i så måte er om det benyttes tilstrekkelig med midler til innovasjon og utvikling sett i forhold til midlene som benyttes til markedsføring av og informasjon om dagens reisemål og reiselivsprodukter.

Kapittel 5. Tabeller

Tabell 11: Beløp per fylke og aktør – 2007								
	0100 Østfold	0200 Akershus	0300 Oslo	0400 Hedmark	0500 Oppland	0600 Buskerud	0700 Vestfold	0800 Telemark
Statlige aktører	2 170 000	1 547 000	5 538 000	3 939 000	8 037 000	3 358 000	740 000	13 485 000
Fylkesmann	273 000	358 000	0	1 329 000	1 645 000	507 000	608 000	290 000
Fylkeskommune	2 517 000	2 425 000	0	6 352 000	8 081 000	18 172 000	1 534 000	11 610 000
Kommune	12 221 000	10 465 000	13 225 000	13 072 000	18 061 000	24 941 000	11 844 000	11 797 000
Sum	17 181 000	14 795 000	18 763 000	24 692 000	35 824 000	46 978 000	14 726 000	37 182 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 11: Beløp per fylke og aktør – 2007 forts.								
	0900 Aust-Agder	1000 Vest-Agder	1100 Rogaland	1200 Hordaland	1400 Sogn og Fjordane	1500 Møre og Romsdal	1600 Sør-Trøndelag	1700 Nord-Trøndelag
Statlige aktører	1 537 000	7 298 000	3 677 000	37 747 000	14 645 000	9 318 000	9 643 000	12 012 000
Fylkesmann	576 000	100 000	2 751 000	4 373 000	2 651 000	927 000	1 400 000	1 104 000
Fylkeskommune	4 322 000	2 251 000	4 552 000	14 874 000	8 598 000	13 652 000	11 670 000	3 773 000
Kommune	12 623 000	18 375 000	22 224 000	22 112 000	15 787 000	26 040 000	16 190 000	12 802 000
Sum	19 058 000	28 024 000	33 204 000	79 106 000	41 681 000	49 937 000	38 903 000	29 691 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 11: Beløp per fylke og aktør – 2007 forts.							
	1800 Nordland	1900 Troms	2000 Finnmark	2121 Svalbard	Sum til fylker	Ikke spesifisert geografi	Totalt
Statlige aktører	22 018 000	21 360 000	13 067 000	2 075 000	193 211 000	330 595 000	523 806 000
Fylkesmann	528 000	1 086 000	893 000	0	21 399 000		21 399 000
Fylkeskommune	38 266 000	30 046 000	35 825 000	0	218 520 000		218 520 000
Kommune	31 806 000	14 651 000	12 360 000	914 000	321 510 000		321 510 000
Sum	92 618 000	67 143 000	62 145 000	2 989 000	754 640 000	330 595 000	1 085 235 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 12: Beløp per fylke og aktør – 2006								
	0100 Østfold	0200 Akershus	0300 Oslo	0400 Hedmark	0500 Oppland	0600 Buskerud	0700 Vestfold	0800 Telemark
Statlige aktører	200 000	6 947 000	3 903 000	14 756 000	2 913 000	3 778 000	780 000	8 688 000
Fylkesmann	103 000	0	0	1 385 000	1 084 000	549 000	420 000	949 000
Fylkeskommune	3 874 000	2 312 000	0	7 389 000	17 688 000	13 939 000	716 000	18 370 000
Kommune	9 207 000	8 390 000	15 963 000	10 223 000	14 867 000	18 156 000	10 323 000	10 241 000
Sum	13 384 000	17 649 000	19 866 000	33 753 000	36 552 000	36 422 000	12 239 000	38 248 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 12: Beløp per fylke og aktør – 2006 forts.								
	0900 Aust-Agder	1000 Vest-Agder	1100 Rogaland	1200 Hordaland	1400 Sogn og Fjordane	1500 Møre og Romsdal	1600 Sør-Trøndelag	1700 Nord-Trøndelag
Statlige aktører	12 455 000	2 170 000	2 825 000	11 205 000	20 025 000	5 550 000	11 018 000	11 016 000
Fylkesmann	369 000	356 000	2 065 000	4 270 000	1 921 000	269 000	1 201 000	792 000
Fylkeskommune	4 479 000	2 147 000	3 182 000	14 628 000	6 347 000	10 930 000	6 541 000	5 010 000
Kommune	10 840 000	14 943 000	16 683 000	18 048 000	13 523 000	18 203 000	11 321 000	9 395 000
Sum	28 143 000	19 616 000	24 755 000	48 151 000	41 816 000	34 952 000	30 081 000	26 213 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 12: Beløp per fylke og aktør – 2006 forts.							
	1800 Nordland	1900 Troms	2000 Finnmark	2121 Svalbard	Sum til fylker	Ikke spesifisert geografi	Totalt
Statlige aktører	18 824 000	10 994 000	12 030 000	2 000 000	162 077 000	277 443 000	439 520 000
Fylkesmann	180 000	1 068 000	745 000	0	17 726 000		17 726 000
Fylkeskommune	44 966 000	16 404 000	26 997 000	0	205 919 000		205 919 000
Kommune	24 654 000	11 749 000	14 291 000	496 000	261 516 000		261 516 000
Sum	88 624 000	40 215 000	54 063 000	2 496 000	647 238 000	277 443 000	924 681 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 13: Beløp per fylke og aktør – 2005								
	0100 Østfold	0200 Akershus	0300 Oslo	0400 Hedmark	0500 Oppland	0600 Buskerud	0700 Vestfold	0800 Telemark
Statlige aktører	1 290 000	2 314 000	3 967 000	11 029 000	10 234 000	4 379 000	620 000	6 460 000
Fylkesmann	498 000	145 000	0	664 000	991 000	321 000	291 000	1 124 000
Fylkeskommune	0	2 201 000	0	3 735 000	11 407 000	6 213 000	675 000	22 599 000
Kommune	12 323 000	14 660 000	13 542 000	10 012 000	13 859 000	20 304 000	12 295 000	11 991 000
Sum	1 290 000	2 314 000	3 967 000	11 029 000	10 234 000	4 379 000	620 000	6 460 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 13: Beløp per fylke og aktør – 2005 forts.								
	0900 Aust-Agder	1000 Vest-Agder	1100 Rogaland	1200 Hordaland	1400 Sogn og Fjordane	1500 Møre og Romsdal	1600 Sør-Trøndelag	1700 Nord-Trøndelag
Statlige aktører	10 070 000	4 253 000	6 338 000	14 259 000	17 915 000	6 009 000	17 020 000	7 868 000
Fylkesmann	486 000	236 000	1 789 000	4 161 000	1 443 000	592 000	944 000	522 000
Fylkeskommune	2 039 000	1 611 000	2 458 000	9 382 000	5 001 000	5 721 000	7 958 000	1 942 000
Kommune	10 890 000	20 523 000	20 779 000	18 338 000	12 102 000	15 979 000	11 186 000	10 345 000
Sum	23 485 000	26 623 000	31 364 000	46 140 000	36 461 000	28 301 000	37 108 000	20 677 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 13: Beløp per fylke og aktør – 2005 forts.							
	1800 Nordland	1900 Troms	2000 Finnmark	2121 Svalbard	Sum til fylker	Ikke spesifisert geografi	Totalt
Statlige aktører	23 146 000	30 012 000	11 952 000	2 000 000	191 135 000	223 781 000	414 916 000
Fylkesmann	137 000	1 047 000	1 031 000	0	16 422 000		16 422 000
Fylkeskommune	19 808 000	16 360 000	29 358 000	0	148 468 000		148 468 000
Kommune	25 377 000	12 964 000	14 399 000	436 000	282 304 000		282 304 000
Sum	68 468 000	60 383 000	56 740 000	2 436 000	638 329 000	223 781 000	862 110 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 14: Beløp per fylke og aktør - 2004								
	0100 Østfold	0200 Akershus	0300 Oslo	0400 Hedmark	0500 Oppland	0600 Buskerud	0700 Vestfold	0800 Telemark
Statlige aktører	2 155 000	4 301 000	4 000 000	5 167 000	6 232 000	4 947 000	1 956 000	8 184 000
Fylkesmann	227 000	48 000	0	1 249 000	1 094 000	284 000	383 000	305 000
Fylkeskommune	0	2 196 000	0	3 125 000	8 735 000	5 250 000	464 000	8 925 000
Kommune	7 562 000	6 958 000	13 752 000	8 485 000	12 047 000	15 577 000	8 429 000	8 395 000
Sum	9 944 000	13 503 000	17 752 000	18 026 000	28 108 000	26 058 000	11 232 000	25 809 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 14: Beløp per fylke og aktør - 2004								
	0900 Aust-Agder	1000 Vest-Agder	1100 Rogaland	1200 Hordaland	1400 Sogn og Fjordane	1500 Møre og Romsdal	1600 Sør-Trøndelag	1700 Nord-Trøndelag
Statlige aktører	3 604 000	6 118 000	8 177 000	11 583 000	11 968 000	7 178 000	6 105 000	8 200 000
Fylkesmann	243 000	246 000	1 711 000	3 278 000	1 363 000	110 000	792 000	318 000
Fylkeskommune	2 357 000	1 649 000	5 460 000	2 577 000	4 828 000	7 258 000	5 842 000	1 917 000
Kommune	9 610 000	12 477 000	13 863 000	15 180 000	10 863 000	13 927 000	10 405 000	7 553 000
Sum	15 814 000	20 490 000	29 211 000	32 618 000	29 022 000	28 473 000	23 144 000	17 988 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 14: Beløp per fylke og aktør - 2004							
	1800 Nordland	1900 Troms	2000 Finnmark	2121 Svalbard	Sum til fylker	Ikke spesifisert geografi	Totalt
Statlige aktører	19 138 000	8 300 000	8 864 000	2 604 000	138 781 000	216 974 000	355 755 000
Fylkesmann	166 000	782 000	221 000	0	12 820 000		12 820 000
Fylkeskommune	18 231 000	10 371 000	18 197 000	0	107 382 000		107 382 000
Kommune	20 611 000	9 278 000	12 722 000	380 000	218 074 000		218 074 000
Sum	58 146 000	28 731 000	40 004 000	2 984 000	477 057 000	216 974 000	694 031 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 15: Fordeling av totale midler på formål 2007							
	1) Profilering av Norge eller regionen som reisemål	2) Turist-informasjo n	3) Bedrifts-, samarbeids - og kompetans eprosjekter innen reiseliv	4) Destinasjo nsutvikling	5) Forsknings - og utrednings prosjekter innen reiseliv	6) Prosjekter i andre sektorer	Administra tive kostnader
2007	317 758 000	102 832 000	241 858 000	85 231 000	26 724 000	191 777 000	117 313 000
2006	228 781 000	4 342 000	194 794 000	27 555 000	29 118 000	120 124 000	109 550 000
2005	152 039 000	2 038 000	211 434 000	32 347 000	30 859 000	98 186 000	137 403 000
2004	137 645 000	1 634 000	142 098 000	33 529 000	32 133 000	82 763 000	93 109 000
Totalt	836 223 000	110 846 000	790 184 000	178 662 000	118 834 000	492 850 000	457 375 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 16: Fordeling av fylkeskommunens midler på virkemiddel 2007 - 2004				
	2007	2006	2005	2004
Regionale utviklingsmidler	108 098 000	73 062 000	60 873 000	59 232 000
RDA	25 985 000	68 969 000	44 649 000	9 106 000
Egne budsjettmidler	69 819 000	48 292 000	31 195 000	30 167 000
Totalt	203 902 000	190 323 000	136 717 000	98 505 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 17: Aktørtype per formål 2007							
	1) Profilering av Norge eller regionen som reisemål	2) Turist-informasjo n	3) Bedrifts-, samarbeids - og kompetans eprosjekter innen reiseliv	4) Destinasjo nsutvikling	5) Forsknings - og utrednings prosjekter innen reiseliv	6) Prosjekter i andre sektorer	Administra tive kostnader
Statlige aktører	19 138 000	8 300 000	8 864 000	2 604 000	138 781 000	216 974 000	355 755 000
Fylkesmann	166 000	782 000	221 000	0	12 820 000		12 820 000
Fylkeskommune	18 231 000	10 371 000	18 197 000	0	107 382 000		107 382 000
Kommune	20 611 000	9 278 000	12 722 000	380 000	218 074 000		218 074 000
Sum	58 146 000	28 731 000	40 004 000	2 984 000	477 057 000	216 974 000	694 031 000

Kilde: Oxford Research

Tabell18: Statlige aktører per formål 2007

	1) Profilering av Norge eller regionen som reisemål	2) Turist-informasjon	3) Bedrifts-, samarbeids- og kompetanseprosjekter innen reiseliv	4) Destinasjonsutvikling	5) Forsknings- og utredningsprosjekter innen reiseliv	6) Prosjekter i andre sektorer	Administrative kostnader
Innovasjon Norge	200 000 000	0	170 969 000	0	0	0	24 000 000
Forskningsrådet	0	0	0	0	18 747 000	0	435 000
MD	0	0	700 000	0	0	0	28 000
DN	0	0	100 000	0	0	0	75 000
NHD	500 000	0	904 000	2 000 000	255 000	0	18 000
SLF	0	0	0	0	0	400 000	16 000
SIVA	0	0	1 800 000	0	0	0	350 000
LMD	0	0	0	0	0	2 500 000	9 000
Statens vegvesen	0	0	0	0	0	100 000 000	0
Totalt	200 500 000	0	174 473 000	2 000 000	19 002 000	102 900 000	24 931 000

Kilde: Oxford Research

Tabell 19: Fordeling av de ulike statlige aktørenes midler på fylker 2007

	0100 Østfold	0200 Akershus	0300 Oslo	0400 Hedmark	0500 Oppland	0600 Buskerud	0700 Vestfold	0800 Telemark	0900 Aust-Agder	1000 Vest-Agder	1100 Rogaland
DN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Forskningsrådet	0	1 050 000	5 330 000	310 000	430 000	1 950 000	740 000	480 000	130 000	140 000	730 000
Innovasjon Norge	2 170 000	500 000	210 000	3 630 000	5 260 000	1 410 000	0	13 010 000	1 410 000	7 160 000	2 940 000
MD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NHD	0	2 000 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SIVA SF	0	0	0	0	2 150 000	0	0	0	0	0	0
SLF	0	0	0	0	200 000	0	0	0	0	0	0
LMD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Statens vegvesen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kilde: Oxford Research

Tabell 19: Fordeling av de ulike statlige aktørenes midler på fylker 2007 - forts

	1200 Hordaland	1400 Sogn og Fjordane	1500 Møre og Romsdal	1600 Sør-Trøndelag	1700 Nord-Trøndelag	1800 Nordland	1900 Troms	2000 Finnmark	2121 Svalbard	Sum per aktør
DN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Forskningsrådet	1 070 000	1 850 000	0	4 070 000	0	0	0	480 000	0	18 760 000
Innovasjon Norge	36 680 000	12 790 000	9 320 000	5 570 000	12 010 000	22 020 000	21 360 000	12 590 000	70 000	170 110 000
MD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NHD	0	0	0	0	0	0	0	0	2 000 000	4 000 000
SIVA SF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 150 000
SLF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200 000
LMD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Statens vegvesen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kilde: Oxford Research

Tabell 20: Fordeling av midler på de ulike statlige aktørene										
	DN	Forsknings- rådet	Innovasjon Norge	LMD	MD	NHD	SIVA	SLF	Statens vegvesen	Totalt per år
2007	175 000	19 182 000	394 969 000	2 509 000	728 000	3 676 000	2 150 000	416 000	100 000 000	523 805 000
2006	0	20 815 000	355 525 000	2 509 000	1 028 000	2 871 000	500 000	1 273 000	55 000 000	439 521 000
2005	72 000	27 649 000	313 736 000	2 408 000	1 028 000	8 937 000	400 000	687 000	60 000 000	414 917 000
2004	0	31 210 000	260 517 000	2 408 000	0	2 200 000	0	421 000	59 000 000	355 756 000
Sum	247 000	98 856 000	1 324 747 000	9 834 000	2 784 000	17 684 000	3 050 000	2 797 000	274 000 000	1 733 999 000
Kilde: Oxford Research										

VÅR KJERNEKOMPETANSE:

Oxford Research er et skandinavisk konsultantselskap som dokumenterer og utvikler kunnskap i analyser, evalueringer og utredninger slik at politiske og strategiske aktører kan få et bedre grunnlag for sine beslutninger. Oxford Research ble etablert i 1995 i København og har nå kontorer også i Norge (Kristiansand) og Sverige (Stockholm).